

การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของ
สหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด จังหวัดศรีสะเกษ

นายพงศธร มณีวงษ์

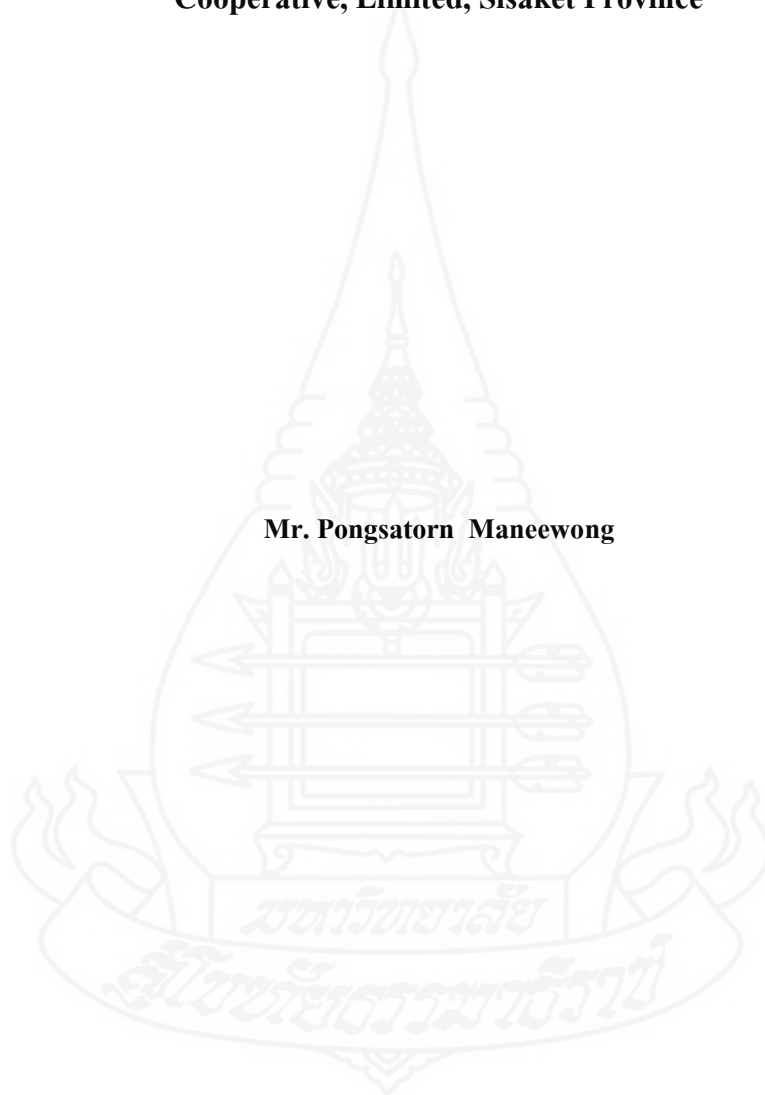

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2556

**Participation in Business Operations of Members of Yang Chum Noi Agricultural
Cooperative, Limited, Sisaket Province**

Mr. Pongsatorn Maneewong

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration in Cooperatives

School of Agriculture and Cooperatives
Sukhothai Thammathirat Open University

2013

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ การเกษตรรายชุนน้อย จำกัด จังหวัดศรีสะเกษ
ชื่อและนามสกุล	นายพงศธร มณีวงษ์
แขนงวิชา	สหกรณ์
สาขาวิชา	เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2557

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์สงเสริม หอมกลิ่น)

(รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา จิตตลดากร)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด
จังหวัดศรีสะเกษ

ผู้ศึกษา นายพงศธร มณีวงษ์ **รหัสนักศึกษา** 2559001868 **ปริญญา** บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สหกรณ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ **ปีการศึกษา** 2556

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพทั่วไปของสมาชิก และการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ 2) ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก 3) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกจำแนกตามสภาพทั่วไปของสมาชิก 4) ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด

ประชากร คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด จำนวน 3,536 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane ได้จำนวน 359 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบทีและเอฟ

ผลการศึกษาพบว่า 1) สมาชิกสหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 31 – 40 ปี การศึกษาระดับมัธยมศึกษา รายได้ 5,001-8,000 บาท ระยะเวลาเป็นสมาชิก 6 – 10 ปี การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ รับรู้จากเจ้าหน้าที่สหกรณ์มากที่สุด และความถี่ในการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากแหล่งต่างๆ รับรู้ค่อนข้างบ่อย สมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการควบคุมตรวจสอบ 2) ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิก ในการตัดสินใจ การดำเนินงาน ในผลประโยชน์และการควบคุมตรวจสอบ อยู่ในระดับปานกลาง 3) การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ พบว่า รายได้ ระดับการศึกษา และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ ที่แตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนเพศ อายุ และระยะเวลาการเป็นสมาชิกที่แตกต่างกัน ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจไม่แตกต่างกัน 4) ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ไม่มีเวลาเข้าร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ รองลงมา เห็นว่าการมีส่วนร่วมไม่เกิดประโยชน์โดยตรงกับสมาชิก และไม่เข้าใจในบทบาท และหน้าที่ของสมาชิกสหกรณ์ ขาดสิ่งจูงใจในการมีส่วนร่วมกับสหกรณ์ การให้บริการของเจ้าหน้าที่ สหกรณ์มีธุรกิจให้บริการแก่สมาชิกไม่ครบถ้วนตามความต้องการของสมาชิก การให้บริการของคณะกรรมการ การเดินทางไม่สะดวก และสินค้าหรือบริการของสหกรณ์ไม่ตรงกับความต้องการ

คำสำคัญ การดำเนินธุรกิจสหกรณ์ การมีส่วนร่วมของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด
จังหวัดศรีสะเกษ

Independent study title: Participation in Business Operations of Members of Yang Chum Noi Agricultural Cooperative, Limited, Sisaket Province

Author: Mr. Pongsatorn Maneewong; **ID:** 2559001868; **Degree:** Master of Business Administration (Cooperatives); **Independent Study advisor:** Achara Cheevatrangoongit, Associate Professor; **Academic year:** 2013

Abstract

The objectives of this research were to study 1) the general conditions of members of Yang Chum Noi Agricultural Cooperative Ltd. and their participation in the cooperative's business operations; 2) the members' level of participation in the cooperative's business operations; 3) Comparison of the members' demographic factors and their participation in the cooperative's business operations; and 4) problems with the members' participation in the cooperative's business operations and recommendations for improvements.

The study population consisted of 3,536 members of Yang Chum Noi Agricultural Cooperative Ltd., out of which a sample population of 359 was chosen using the Taro Yamane method. Data were collected using a questionnaire and analyzed using percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test.

The results showed that 1) the majority of samples were male, age 31-40, educated to secondary school level, and had income of 5,001-8,000 baht a month. Most had been members of the cooperative for 6-10 years. They reported that they learned news and information about the cooperative most frequently from cooperative personnel and received news rather frequently. For participation in the cooperative's operations, the members reported that they participated in decision making, in business operations, in receiving benefits, and in auditing/controlling. 2) The average level of participation in the cooperative's operations was medium. The members reported that they participated in decision making, in business operations, in receiving benefits, and in auditing/controlling to a medium level. 3) The comparison of the level of participation in business operations showed that related to members' participation in the cooperative's operations to a statistically significant degree ($p < 0.01$). The factors of sex, age, and number of years of membership in the cooperative were not related to the level of participation. 4) Overall, the samples reported that they had a medium level of problems with participating in the cooperative's business activities. The major problem was a lack of time to join in the cooperative's operations. The less important problems were that the members did not think that participating would benefit them directly; they did not understand the roles and responsibilities of cooperative members; they had no incentive to participate; shortcomings of the service offered by cooperative personnel; the cooperative did not offer a complete range of businesses as desired by its members; shortcomings of the services offered by the board of directors; travel to the cooperative was not convenient; and the cooperative did not offer a complete range of products and services needed by its members.

Keywords: Cooperative business operations, Member participation, Yang Chum Noi Agricultural Cooperative, Ltd., Sisaket Province

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ รองศาสตราจารย์ ส่งเสริม หอมกลิ่น และคณาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช อีกหลายท่าน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการค้นคว้าอิสระครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่ เริ่มต้นจนกระทั่งเสร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ สมาชิก คณะกรรมการดำเนินการ และเจ้าหน้าที่ สหกรณ์การเกษตร ยางชุมน้อย จำกัด ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือในการรวบรวมแบบสอบถามและให้ความสะดวก ในการค้นคว้าข้อมูล ตลอดจนสมาชิกผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน รวมทั้งท่านที่ไม่ได้กล่าวนามอีก มากมายที่มีส่วนช่วยให้งานค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์

คุณค่าพึงมีของการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอมอบแต่บิดา มารดา บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ให้การอบรม สั่งสอน และให้การสนับสนุนเป็นกำลังใจในการศึกษาครั้งนี้ จนสำเร็จด้วยดี

พงศธร มณีวงษ์

เมษายน 2557

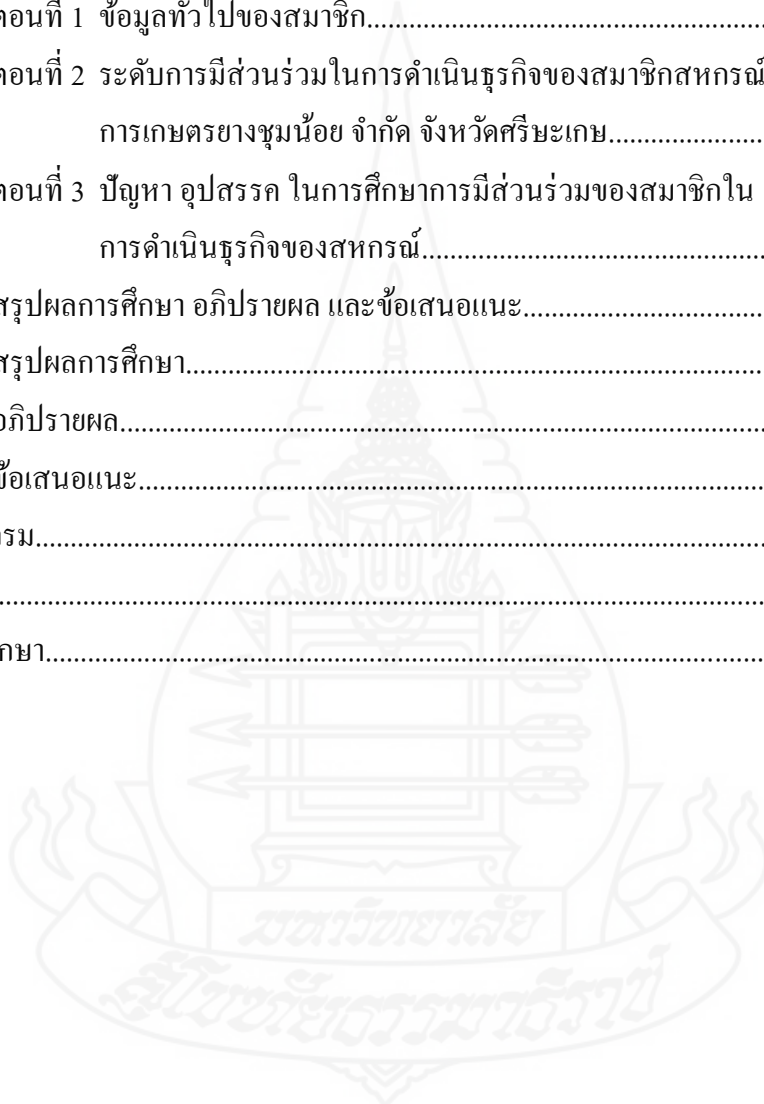

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
ประเด็นปัญหาการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
สมมติฐานในการศึกษา.....	5
ขอบเขตการศึกษา.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	9
บริบทเกี่ยวกับสหกรณ์.....	9
บริบทเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด จังหวัดศรีสะเกษ.....	15
แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม.....	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการศึกษา.....	30
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	30
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	34

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	35
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิก.....	36
ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรยางพาราชุมชนน้อย จำกัด จังหวัดศรีสะเกษ.....	39
ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค ในการศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกใน การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์.....	66
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	67
สรุปผลการศึกษา.....	67
อภิปรายผล.....	69
ข้อเสนอแนะ.....	73
บรรณานุกรม.....	76
ภาคผนวก.....	79
ประวัติผู้ศึกษา.....	88

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการเป็นสมาชิก และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับสหกรณ์.....	36
ตารางที่ 4.2 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์.....	38
ตารางที่ 4.3 ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก.....	39
ตารางที่ 4.4 ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจ ของสหกรณ์.....	39
ตารางที่ 4.5 ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของ สหกรณ์.....	40
ตารางที่ 4.6 ระดับการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของ สหกรณ์.....	41
ตารางที่ 4.7 ระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจ ของสหกรณ์.....	43
ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบ ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ทั้ง 4 ด้าน ของสมาชิกเพศชายและเพศหญิง.....	44
ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบ ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ทั้ง 4 ด้าน ของสมาชิกที่มีอายุต่างกัน.....	44
ตารางที่ 4.10 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของ สหกรณ์ของสมาชิกที่มีอายุต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ.....	45
ตารางที่ 4.11 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของ สหกรณ์ของสมาชิกที่มีอายุต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน.....	46
ตารางที่ 4.12 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของ สหกรณ์ของสมาชิกที่มีอายุต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์.....	47
ตารางที่ 4.13 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ของสหกรณ์ของสมาชิกที่มีอายุต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วม ในการควบคุมตรวจสอบ.....	48

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.14 การเปรียบเทียบ ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ทั้ง 4 ด้าน ของสมาชิกที่มีรายได้ต่างกัน.....	48
ตารางที่ 4.15 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ สหกรณ์ของสมาชิกที่มีรายได้ต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ....	49
ตารางที่ 4.16 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ของสหกรณ์ของสมาชิกที่มีรายได้ต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน..	50
ตารางที่ 4.17 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ของสหกรณ์ของสมาชิกที่มีรายได้ต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์....	51
ตารางที่ 4.18 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ของสหกรณ์ของสมาชิกที่มีรายได้ต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุม ตรวจสอบ.....	51
ตารางที่ 4.19 การเปรียบเทียบ ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ทั้ง 4 ด้าน ของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาต่างกัน.....	52
ตารางที่ 4.20 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ของสหกรณ์ของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาต่างกันด้านการมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ.....	53
ตารางที่ 4.21 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ของสหกรณ์ของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาต่างกันด้านการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงาน.....	54
ตารางที่ 4.22 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ของสหกรณ์ของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาต่างกันด้านการมีส่วนร่วม ในผลประโยชน์.....	54
ตารางที่ 4.23 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ของสหกรณ์ของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาต่างกันด้านการมีส่วนร่วม ในการควบคุมตรวจสอบ.....	55

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.24 การเปรียบเทียบ ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ทั้ง 4 ด้าน ของสมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ต่างกัน.....	55
ตารางที่ 4.25 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ของสหกรณ์สมาชิกที่มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์ต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ.....	56
ตารางที่ 4.26 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ของสหกรณ์สมาชิกที่มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์ต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน.....	57
ตารางที่ 4.27 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ของสหกรณ์สมาชิกที่มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์ต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์.....	58
ตารางที่ 4.28 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ของสหกรณ์สมาชิกที่มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์ต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ.....	59
ตารางที่ 4.29 การเปรียบเทียบ ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ทั้ง 4 ด้าน ของสมาชิกที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากแหล่งต่างๆ.....	60
ตารางที่ 4.30 การเปรียบเทียบ ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ทั้ง 4 ด้าน ของสมาชิกที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ต่างกัน.....	61
ตารางที่ 4.31 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ของสหกรณ์สมาชิกที่มีรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ.....	62
ตารางที่ 4.32 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ของสหกรณ์สมาชิกที่มีรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน.....	63

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.33 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ของสหกรณ์สมาชิกที่มีรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์.....	63
ตารางที่ 4.34 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ของสหกรณ์สมาชิกที่มีรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ.....	64
ตารางที่ 4.35 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ในแต่ละด้านกับตัวแปรที่ศึกษา.....	65
ตารางที่ 4.36 ปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิก ในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์.....	66

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ภาพที่ 2.3 ขั้นตอนของการมีส่วนร่วม 8 ขั้น ของอาร์นสไตน์.....	22

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การดำเนินงานสหกรณ์นั้นมีความแตกต่างจากธุรกิจอื่นๆ ที่มุ่งเน้นการตอบสนองจากปัจจัยด้านการเงินเป็นหลัก แต่สหกรณ์เป็นการระดมเงินทุนจากสมาชิกและใช้เงินทุนของสมาชิกร่วมกันดำเนินการอย่าง คุ่มค้ำมุ่งหวังผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจทั่วไป สหกรณ์ถือได้ว่าเป็นองค์กรที่ประกอบธุรกิจ ตามหลักความเป็นเอกภาพ มีความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีความหลากหลาย จึงอาจกล่าวได้ว่า สหกรณ์ คือ องค์กรหนึ่งที่มีส่วนในการกระตุ้นการเจริญเติบโตในระบบเศรษฐกิจ นอกจากนี้ สหกรณ์ ยังเป็นองค์กรธุรกิจที่ไม่เพียงแต่ส่งผลกำไร แก่สมาชิกผู้ถือหุ้นเท่านั้น ยังให้ผลประโยชน์ย้อนกลับไปสู่สมาชิกที่ทำธุรกิจกับสหกรณ์อีกด้วย ดังนั้นการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์จึงมีส่วนในการสร้าง ความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจในชุมชน เอื้อประโยชน์ตามสภาพแวดล้อมของชุมชนนั้นๆ

สหกรณ์เป็นองค์กรอิสระของกลุ่มบุคคล รวมกันด้วยความสมัครใจเพื่อสนองความต้องการ และมีจุดมุ่งหมายร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2550: 2) เป็นการดำเนินวิสาหกิจที่พวกเขาเป็นเจ้าของร่วมกัน บริหารงานและควบคุมตามแนวทางประชาธิปไตย โดยสมาชิก ร่วมกันออม ร่วมกันลงทุน ร่วมกันผลิต ร่วมกันขาย ฯลฯ และแบ่งปันกำไรกันตามสัดส่วนที่เป็นธรรมตามระบอบประชาธิปไตยทางเศรษฐกิจ ที่ช่วยลดปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม รวมทั้งลดปัญหาความยากจนในชุมชนได้ ในปัจจุบันระบบสหกรณ์ยังคงเป็นทางเลือกสำหรับการออม เงินของสมาชิก เพราะผลประโยชน์ของสมาชิก คือเป้าหมายหลักในการดำเนินกิจการของสหกรณ์ รัฐบาลที่มีแนวคิดก้าวหน้าล้วนพยายามพัฒนา ระบบสหกรณ์ ระบบกองทุนหมู่บ้าน ระบบธนาคาร ชุมชน เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงเพราะเป็นแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาความยากจน และพัฒนาประเทศได้ดีกว่าแนวทางทุนนิยม รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งในการรับมือกับด้านมืด ของสิ่งที่เรียกว่า โลกาภิวัตน์ และดูเหมือนจะเป็นความหวังหนึ่งของสังคมที่จะสามารถรับมือกับนโยบาย ประชานิยมที่สร้างความอ่อนแอของประชาชนให้กับภาคเศรษฐกิจ การรวมตัวกันเป็นสหกรณ์ต้อง เข้มแข็งทั้งผลประโยชน์ ทั้งจิตสำนึกในการรวมกลุ่ม เพื่อให้สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ต้องการ คือ “ระบบเศรษฐกิจภาคประชาชน” ตามแนวนโยบายพื้นฐานด้านเศรษฐกิจของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ในมาตรา 84

ระบุประการหนึ่งว่า รัฐต้อง “ส่งเสริม สนับสนุน และคุ้มครองระบบสหกรณ์ให้เป็นอิสระ” ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของระบบสหกรณ์ที่มีต่อโครงสร้างพื้นฐานด้านเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้นจึงจำเป็นจะต้องพัฒนาระบบสหกรณ์ เป็นการรวมกลุ่มของประชาชน เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจที่พึ่งตนเองระดับชุมชนและสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้กับชุมชน

สหกรณ์ในประเทศไทยเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปลายสมัย รัชกาลที่ 5 จนถึงวันนี้ย่างเข้าสู่ปีที่ 96 และถือเอาวันที่ 26 กุมภาพันธ์ของทุกปีเป็น “วันสหกรณ์แห่งชาติ” แต่ดำเนินการอย่างเป็นทางการเมื่อ พ.ศ. 2457 เนื่องจากเป็นปีที่จัดตั้งสหกรณ์แห่งแรกในประเทศไทย คือ สหกรณ์ “วัดจันทร์ไม่จำกัดสินใช้” ตำบลวัดจันทร์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ถือกำเนิดขึ้นในวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2457 ปัจจุบันสหกรณ์ในประเทศไทยมี 7 ประเภท ได้แก่ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์บริการ สหกรณ์ออมทรัพย์ และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ล้วนมีหลักการสำคัญที่ยึดเป็นแนวปฏิบัติ คือ เป็นสมาชิกด้วยความสมัครใจและเปิดรับสมาชิกโดยไม่จำกัด ควบคุมสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย จัดสรรรายได้ สุทธิอย่างเป็นธรรม ให้การศึกษาสหกรณ์ และการร่วมมือกันระหว่างสมาชิกสหกรณ์ จะเห็นได้ว่าหลักการสำคัญประการหนึ่งและถือได้ว่าเป็นหัวใจหลักของสหกรณ์ คือ สมาชิกสหกรณ์ ซึ่งเป็นองค์กรที่สำคัญที่สุดในการดำเนินงานของสหกรณ์

สมาชิกจึงมีบทบาทหลายอย่างในสหกรณ์ เช่น เมื่อสมาชิกถือหุ้นสหกรณ์ สถานะคือเจ้าของสหกรณ์ เมื่อซื้อปัจจัยการผลิตจากสหกรณ์และขาย ผลผลิตผ่านสหกรณ์ สถานะคือ ลูกค้าสหกรณ์ การดำเนินกิจการของสหกรณ์จะประสบความสำเร็จ ได้มากน้อยเพียงใด สมาชิกสหกรณ์จึงมีความสำคัญในการร่วมกำหนดทิศทางการดำเนินงานของสหกรณ์ การดำเนินการต่างๆ ของสหกรณ์ต้องมีสมาชิกสหกรณ์เป็นตัวตั้ง และการดำเนินกิจการต่างๆ จะต้องดำเนินการตามความต้องการและเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกกลุ่มสมาชิกเป็นรากฐานของสหกรณ์ หากกิจกรรมกลุ่มสมาชิกไม่เข้มแข็งย่อมมีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานและความมั่นคงของสหกรณ์ การดำเนินการของสหกรณ์ให้สมาชิกสนใจเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมกับสหกรณ์ จึงต้องเน้น ให้สมาชิกตระหนักและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม อันเป็นรากฐานที่แข็งแรงมั่นคงของสหกรณ์ สหกรณ์ก็ย่อมเติบโตเจริญก้าวหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความมั่นคง ดังเช่น

สหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัดอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ จัดตั้งเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2516 เลขทะเบียนที่ กสก. 33/2516 เป็นสหกรณ์ประเภทบริการ มีสมาชิกครั้งแรกตั้ง 151 คน มีทุนดำเนินงานครั้งแรก 59,150 บาท ต่อมาเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2516 นายทะเบียนสหกรณ์ได้รับรองเปลี่ยนประเภทสหกรณ์บริการเป็นประเภทสหกรณ์การเกษตรดำเนินงานในรูปสหกรณ์เอนกประสงค์ มีธุรกิจอยู่ 8 ธุรกิจ ดังนี้

1. ธุรกิจการให้บริการรับฝากถอนเงิน
2. ธุรกิจการให้บริการสินเชื่อแก่สมาชิก
3. ธุรกิจการจัดหาสินค้ามาจำหน่ายและรวบรวมผลผลิตทางการเกษตร
4. ธุรกิจผลิตน้ำดื่มสะอาด トラ วายซีเอ็น (ycn)
5. ธุรกิจการให้บริการสินค้า ร้านค้าสหกรณ์ โคออป-ซีอ็อป
6. ธุรกิจศูนย์บริการรถยนต์ครบวงจร
7. ธุรกิจการให้บริการสถานีน้ำมันบางจาก
8. โรงสีข้าว

การดำเนินงานของธุรกิจทั้ง 8 ธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด ที่ผ่านมามีผลการดำเนินงานในรอบสองปีบัญชีย้อนหลัง สหกรณ์มีผลการดำเนินงานไม่ขาดทุน ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานตามที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนด แต่ในธุรกิจแต่ละอย่างของสหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด ก็มีปัญหาและอุปสรรคที่แตกต่างกันหลายๆ กันหลายๆ ด้านแต่ปัญหาที่มีลักษณะคล้ายๆ กัน

สหกรณ์ภาคการเกษตรมีความสำคัญ ที่จะช่วยสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรเป็นสหกรณ์หนึ่งที่อยู่ในประเภทสหกรณ์ภาคการเกษตรเป็นสหกรณ์ที่เกิดขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรที่มีปัญหาด้านการประกอบอาชีพการเกษตร ขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพ ไม่มีความเป็นธรรม จึงได้รวมตัวกันจัดตั้งสหกรณ์เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว การดำเนินงานของสหกรณ์ต้องอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 การประกอบอาชีพการเกษตรสมาชิกจะกู้เงินจากสหกรณ์ มาประกอบอาชีพ สหกรณ์การเกษตรจัดตั้งจากเกษตรกรที่ได้รับความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพการเกษตร มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ราษฎรผู้ยากไร้ ซึ่งได้รับการอยู่ดีกินดี มีฐานะและคุณภาพชีวิตที่ดี โดยดำเนินกิจกรรมร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยวิธีสหกรณ์

จากข้อมูลของรายงานประจำปีของสหกรณ์ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัดมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์ค่อนข้างน้อย ซึ่งหากแบ่งการมีส่วนร่วมของสมาชิกเป็นสองส่วนได้แก่ ส่วนที่ 1 กิจกรรมที่ไม่เกี่ยวกับธุรกิจสหกรณ์ ได้แก่ การบริหารจัดการองค์การ และการเอื้ออาทรต่อสังคมประกอบด้วยกิจกรรมในเรื่องการเข้าร่วมประชุมกลุ่มสมาชิก การเข้าร่วมประชุมใหญ่ การถือหุ้นเพิ่ม การให้สวัสดิการแก่สมาชิก การร่วมกิจกรรมสังคม ส่วนที่ 2 กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ประกอบด้วยกิจกรรมในเรื่องของการรับฝากเงินจากสมาชิก การให้เงินกู้แก่สมาชิก การให้สินเชื่อแก่สมาชิกในรูปแบบต่างๆ ธุรกิจการซื้อ ธุรกิจการขาย ธุรกิจการให้บริการ และส่งเสริมการเกษตรและธุรกิจอื่นๆ

ผู้ศึกษาในฐานะนักศึกษาได้ทำงานในสหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด พบว่าจากการดำเนินงานของสหกรณ์ ถึงแม้ว่าสหกรณ์จะมีธุรกิจหลายๆด้าน บริการแก่สมาชิก แต่ยังพบว่าการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด ยังไม่ดีนัก เมื่อเปรียบเทียบจากจำนวนสมาชิกทั้งหมด และเห็นว่ากรณีที่สหกรณ์หนึ่งสหกรณ์ใดจะดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์แก่สมาชิกอย่างแท้จริง ย่อมต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์เป็นสำคัญ ผู้ศึกษาจึงมีความประสงค์ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานในสหกรณ์ ให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์มากขึ้น ส่งผลถึงสหกรณ์มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์กับสมาชิกอย่างแท้จริง ทำให้ระบบสหกรณ์เป็นที่ยอมรับของชุมชนสังคม ประชาชนใช้ระบบสหกรณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน สังคมระดับชาติอย่างเข้มแข็งสืบเนื่องไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด จังหวัดศรีสะเกษ
- 2.2 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด จังหวัดศรีสะเกษ
- 2.3 เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามสภาพทั่วไปของสมาชิก
- 2.4 เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด จังหวัดศรีสะเกษ

3. ประเด็นปัญหาการวิจัย

- 3.1 สภาพทั่วไปของสมาชิกและการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด แตกต่างกันเป็นอย่างไร
- 3.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกจำแนกตาม เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการเป็นสมาชิก ตำแหน่ง และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ เป็นอย่างไร
- 3.3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกมีอะไรบ้าง

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

5. สมมติฐานในการศึกษา

5.1 สมาชิกสหกรณ์ ที่มีเพศที่แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ การเกษตรรายชุนน้อย จำกัด แตกต่างกัน

5.2 สมาชิกสหกรณ์ ที่มีอายุที่แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรรายชุนน้อย จำกัด แตกต่างกัน

5.3 สมาชิกสหกรณ์ ที่มีรายได้ที่แตกต่างกันการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรรายชุนน้อย จำกัด แตกต่างกัน

5.4 สมาชิกสหกรณ์ ที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรรายชุนน้อย จำกัด แตกต่างกัน

5.5 สมาชิกสหกรณ์ ที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกที่แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรรายชุนน้อย จำกัด แตกต่างกัน

5.6 สมาชิกสหกรณ์ ที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ที่แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรรายชุนน้อย จำกัด แตกต่างกัน

6. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ มีขอบเขตในการศึกษา ดังนี้

6.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์ เป็น 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ

6.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 3,536 คน ใน 77 กลุ่ม โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 359 คน

6.3 ขอบเขตด้านตัวแปร แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ลักษณะส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ ประกอบด้วย

- 1) เพศ
- 2) อายุ
- 3) รายได้
- 4) ระดับการศึกษา
- 5) ระยะเวลาการเป็นสมาชิก
- 6) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์

ตัวแปรตาม ประกอบด้วย

- 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
- 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์
- 4) การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ

6.4 ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ มีขอบเขตการศึกษาด้านพื้นที่ เป็นการศึกษาจากสมาชิกทั้งหมดของสหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด จังหวัดศรีสะเกษ ตามพื้นที่เขตดำเนินงานของสหกรณ์

6.5 ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการดำเนินการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตั้งแต่ช่วงเดือนมกราคม 2557 - เดือนมิถุนายน 2557

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

7.1 สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด จังหวัดศรีสะเกษ

7.2 สมาชิก หมายถึง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด จังหวัดศรีสะเกษ

7.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจในด้าน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ

7.4 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การที่สมาชิกเข้ามามีบทบาทร่วมกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในด้านการตัดสินใจ ได้แก่ การตัดสินใจเรื่องการรับสมาชิกใหม่ การใช้สิทธิ์ในการออกเสียง การแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมเพื่อลงมติ การตัดสินใจในเรื่องของงบประมาณรายจ่าย – รายรับ และการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ของสหกรณ์ที่ต้องการความคิดเห็นหรือต้องการมติในที่ประชุม

7.5 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง การที่สมาชิกเข้ามามีบทบาทร่วมกับสมาชิกคนอื่น ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ ในกิจการสหกรณ์ตั้งแต่ เรื่องของการกำหนดนโยบาย การตลาด การบริหารจัดการ ในด้านคน ทรัพยากร วัสดุสิ่งของ เงิน และการกำหนดแผนปฏิบัติงานประจำปี รวมทั้งการดำเนินงานอื่นๆ ของสหกรณ์

7.6 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ หมายถึง การที่สมาชิกได้รับประโยชน์จากการเป็นสมาชิกในการใช้บริการจากสหกรณ์ เช่น การขายผลผลิต การฝากและกู้เงิน การซื้อสินค้า การเข้ารับบริการ การรับเงินปันผล เงินเฉลี่ยคืน รวมทั้งสวัสดิการในด้านต่างๆ

7.7 การมีส่วนร่วมในการควบคุม ตรวจสอบ หมายถึง การที่สมาชิกร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ ของสหกรณ์ว่าสามารถที่จะคงอยู่ได้หรือไม่โดยคำนึงถึงทุน การตลาด การเงิน รวมทั้งการติดตามผลการดำเนินงาน การกำหนดแผนปฏิบัติงานประจำปี

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 สหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด สามารถนำไปเป็นข้อมูลในการกำหนดแผนการดำเนินงานของสหกรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำไปเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการตัดสินใจ เพื่อกำหนดนโยบายและวางแผนการดำเนินงานของสหกรณ์ที่เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

8.2 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ใช้เป็นแนวทางในการแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อให้สมาชิกเข้าร่วมกิจกรรม และมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ต่างๆ ในจังหวัดศรีสะเกษต่อไป

8.3 ผู้สนใจทั่วไปสามารถนำผลงานวิจัยในครั้งนี้ไปใช้ในการศึกษาวิจัยต่อ เพื่อให้เกิดความรู้และเข้าใจความต้องการของสมาชิกสหกรณ์ได้

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และ ผลงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนารอบแนวคิด และเป็นแนวทางในการศึกษา ซึ่งได้สรุปประเด็น ที่สำคัญใน 4 ประเด็น ต่อไปนี้

1. บริบทเกี่ยวกับสหกรณ์
2. บริบทเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตรยางพารา จำกัด จังหวัดศรีสะเกษ
3. แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. บริบทเกี่ยวกับสหกรณ์

1.1 ความหมายและลักษณะมูลฐานของสหกรณ์

1.1.1 ความหมายของสหกรณ์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้พระราชทานพระราชดำรัสเนื่องในโอกาสที่ผู้นำ สหกรณ์เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ณ ศาลาดุสิดาลัย เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2521 (กรมส่งเสริม สหกรณ์ 2542: 1) ว่า “สหกรณ์ แปลว่า การทำงานร่วมกัน การทำงานร่วมกันนี้ลึกซึ้งมาก เพราะว่าจะต้องร่วมมือกันทุกด้าน ทั้งในด้านงานการที่ทำด้วยร่างกาย ทั้งในด้านงานการที่ทำด้วยสมองและงานการที่ทำด้วยใจ ทุกอย่างนี้ ขาดไม่ได้ต้องพร้อม”

สหกรณ์ (พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 4) หมายความว่า คณะบุคคล ซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยเหลือตัวเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

คณะผู้ทรงคุณวุฒิของกรมส่งเสริมสหกรณ์และขบวนการสหกรณ์ในคราวประชุม เจริญปฏิบัติการร่วมกันเมื่อปี 2544 ให้ความหมาย สหกรณ์ คือ “องค์การของบรรดาบุคคล ซึ่งรวมกลุ่มกัน โดยสมัครใจในการดำเนินวิสาหกิจที่พวกเขาเป็นเจ้าของร่วมกัน และควบคุมตามหลักประชาธิปไตย เพื่อสนองความต้องการ (อันจำเป็น) และความหวังร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม”

สรุป ความหมายสหกรณ์ คือ องค์กรที่บุคคลมารวมตัวกันเป็นเจ้าของร่วมกันโดยมีวัตถุประสงค์ดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อันมีเป้าหมายคือการกินดีอยู่ดีมีสันติสุขร่วมกัน ตามแนวทางในหลักการสหกรณ์ที่เป็นสากล

1.1.2 ลักษณะมูลฐานของสหกรณ์

การสหกรณ์ในประเทศไทย กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2550:3-15) สหกรณ์ คือ คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และสังคม โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และต้องจดทะเบียนตามกฎหมาย สหกรณ์เป็นของสมาชิก บริหารงาน โดยสมาชิก และเพื่อผลประโยชน์ของสมาชิก ทั้งนี้ เพื่อสร้างสรรค์และปรับปรุงการประกอบสัมมาชีพและความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ส่งผลให้ประเทศชาติมีการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และประชาธิปไตยด้วยวิธีการสหกรณ์ ซึ่งยึดหลักการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นวิธีการในการดำเนินงาน

ลักษณะมูลฐานของสหกรณ์ ประกอบด้วย

- 1) กลุ่มบุคคลที่มีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม อย่างเดียวกัน
- 2) เจตนารมณ์ที่จะช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- 3) จัดตั้งองค์กรธุรกิจขึ้นและร่วมกันดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์
- 4) วัตถุประสงค์ขององค์กรธุรกิจนี้คือ ส่งเสริมผลประโยชน์ของสมาชิกและครอบครัว

1.2 อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์

1.2.1 อุดมการณ์สหกรณ์ คือ แนวความคิดที่เชื่อว่าวิธีการสหกรณ์จะช่วยแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมของมวลสมาชิกให้มีความอยู่ดีกินดีและมีสันติสุข โดยการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

หลักการสหกรณ์ ที่ถือใช้ในปัจจุบันเป็นผลสืบเนื่องมาจากระเบียบปฏิบัติของผู้นำแห่งเมืองรอซเดล ประเทศอังกฤษ ซึ่งเป็นผู้ที่ก่อตั้งร้านสหกรณ์ขึ้นในปี พ.ศ.2387 นับได้ว่าเป็นร้านสหกรณ์แห่งแรกของโลกที่ดำเนินงานประสบผลสำเร็จ ระเบียบปฏิบัติร้านสหกรณ์ของผู้นำแห่งเมืองรอซเดลในสมัยแรกได้มีการปรับปรุงแก้ไขและปรากฏหลักฐานใน พ.ศ. 2403 ดังต่อไปนี้

- 1) เงินทุนควรมาจากผู้ถือหุ้นและจำกัดอัตราเงินปันผล
- 2) การจัดหาสินค้าคุณภาพให้แก่สมาชิก
- 3) ความเที่ยงตรงในการชั่ง ตวง วัด
- 4) ขายสินค้าเงินสดตามราคาตลาด
- 5) ถ้าไรควรจัดสรรตามส่วนซื้อของสมาชิก
- 6) ความเสมอภาคในการเป็นสมาชิกและการออกเสียง

7) การจัดการ โดยพนักงานและกรรมการที่ได้รับเลือกตั้งตามระยะเวลา

8) กำไรจำนวนแน่นอนควรจัดสรรเพื่อการศึกษา

9) รายงานและงบดุลควรนำเสนอสมาชิกให้บ่อยครั้ง

ถึงแม้ว่าระเบียบปฏิบัติของสหกรณ์รอชเดล จะตั้งขึ้นมากกว่าหนึ่งร้อยปีแล้ว และเป็น การตั้งขึ้นเพื่อใช้เฉพาะกับร้านสหกรณ์ก็ตาม แต่หลักการบางข้อสามารถนำมาใช้กับ สหกรณ์ ทั่วๆไปได้ ซึ่งเรื่องนี้องค์การสัมพันธ์ภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ (ICA) ได้มีการประชุมปรึกษากัน ณ กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ.2509 โดยนำเอาระเบียบปฏิบัติของรอชเดล มาแก้ไขปรับปรุงใหม่และได้ลงมติกำหนดเป็นหลักการ สหกรณ์ 6 ประการ คือ

- 1) การเป็นสมาชิกด้วยความสมัครใจ และไม่กีดกันการเข้าเป็นสมาชิก
- 2) การควบคุมตามหลักประชาธิปไตย และการดำเนินงานเป็นอิสระ
- 3) การจำกัดอัตราเงินปันผลตามหุ้น
- 4) การจัดสรรรายได้สุทธิ (กำไร) เพื่อผลประโยชน์ส่วนร่วม และความเป็น

ธรรมในหมู่สมาชิก

5) การส่งเสริมการศึกษาอบรมทางสหกรณ์

6) การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ทั้งปวง

1.2.2 หลักการสหกรณ์ 6 ประการ นี้มีการถือใช้มาตลอด จนเมื่อวันที่ 23 กันยายน 2538

องค์การสัมพันธ์ภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ ได้จัดการประชุม ณ นครแมนเชสเตอร์ ประเทศ อังกฤษ เพื่อปรับปรุงเพิ่มเติมหลักการสหกรณ์ใหม่อีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้หลักการสหกรณ์มีความ สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันยิ่งขึ้น รวมทั้งการให้สมาชิกได้มีความ เข้าใจและ นำหลักการสหกรณ์ไปใช้ปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน ซึ่งมีหลักการสหกรณ์ 7 ประการและได้มีการ ประกาศให้สหกรณ์ทุกประเทศถือใช้โดยทั่วกัน

จากแถลงการณ์ขององค์การสัมพันธ์ภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ ว่าด้วยเอกลักษณ์ ของสหกรณ์มีข้อสรุปจากการประชุมเชิงปฏิบัติการในเรื่องอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ เมื่อวันที่ 4 กันยายน 2544 ณ ห้องประชุมกองฝึกรวม กรมส่งเสริมสหกรณ์ ถนนพิจัย เขตคูสิต กรุงเทพฯ ซึ่งมีคำอธิบายประกอบด้วย

1) ความหมายของสหกรณ์ คุณค่า อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ ที่ปรากฏดังต่อไปนี้เป็นการถอดความจากแถลงการณ์ว่าด้วยเอกลักษณ์ของสหกรณ์ ซึ่งเป็นถ้อยแถลง ขององค์การสัมพันธ์ภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศในคราวประชุมสมัชชาไอซีเอ ณ นครแมนเชสเตอร์ ประเทศอังกฤษ เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2538 ซึ่ง ไอซีเอได้ประกาศให้สหกรณ์ในทุกประเทศทั่วโลก

ถือใช้คำนิยามดังกล่าวเป็นหลักในการส่งเสริมพัฒนาสหกรณ์ ประกอบกับความคิดเห็นและข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าของ นายเชษฐ บำรุงวงศ์ อธิบดีอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นหลัก

2) เพื่อให้มีคำแปลในเรื่อง สหกรณ์ คุณค่า อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ ที่เป็นบรรทัดฐานกลางสำหรับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาอบรมกลุ่มเป้าหมายต่างๆ อย่างเหมาะสม โดยไม่สูญเสียความหมายที่สมบูรณ์และถูกต้องในเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

(1) ความหมายของ “สหกรณ์” (Cooperatives)

สหกรณ์ คือ “องค์การของบรรดาบุคคลซึ่งรวมกลุ่มกันโดยสมัครใจ ในการดำเนินวิสาหกิจที่พวกเขาเป็นเจ้าของร่วมกัน และควบคุมตามหลักประชาธิปไตย เพื่อสนองความต้องการ (อันจำเป็น) และความหวังร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม”

(2) ความหมายของ “คุณค่าของสหกรณ์” (Cooperatives Values)

“สหกรณ์อยู่บนพื้นฐานแห่งคุณค่าของการช่วยตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเองความเป็นประชาธิปไตย ความเสมอภาค ความเที่ยงธรรม และความเป็นเอกภาพสมาชิกสหกรณ์เชื่อมั่นในคุณค่าทางจริยธรรมแห่งความสุจริต ความเปิดเผย ความรับผิดชอบต่อสังคม และความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น โดยสืบทอดประเพณีปฏิบัติของผู้ริเริ่มการสหกรณ์”

(3) ความหมายของ “อุดมการณ์สหกรณ์” (Cooperative Ideology)

อุดมการณ์สหกรณ์ คือ “ความเชื่อร่วมกันที่ว่า การช่วยตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์จะนำไปสู่การกินดี อยู่ดี ความเป็นธรรมและสันติสุขในสังคม”

(4) ความหมายของ “หลักการสหกรณ์” (Cooperative Principles)

หลักการสหกรณ์ คือ “แนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติเพื่อให้คุณค่าของสหกรณ์เกิดผลเป็นรูปธรรม” ซึ่งประกอบด้วยหลักการที่สำคัญรวม 7 ประการ กล่าวคือ

หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง

หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย

หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก

หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ

หลักการที่ 5 การศึกษา ฝึกอบรมและสารสนเทศ

หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์

หลักการที่ 7 การเอื้ออาทรต่อชุมชน

(5) วิธีการสหกรณ์

ที่ประชุมได้กำหนดนิยามคำว่า “วิธีการสหกรณ์” ดังนี้ วิธีการสหกรณ์คือ “การนำหลักการสหกรณ์มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิกและชุมชน โดยไม่ละเลยหลักการธุรกิจที่ดี”

1.3 ประเภทของสหกรณ์

เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2548 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ออกกฎกระทรวง เพื่อกำหนดประเภทของสหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียน โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 53 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2542 อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับ มาตรา 35 และมาตรา 45 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ออกกฎกระทรวงไว้ ดังนี้

ประเภทของสหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียน คือ

- 1) สหกรณ์การเกษตร
- 2) สหกรณ์ประมง
- 3) สหกรณ์นิคม
- 4) สหกรณ์ร้านค้า
- 5) สหกรณ์บริการ
- 6) สหกรณ์ออมทรัพย์
- 7) สหกรณ์เครดิตยูเนียน

ทั้งนี้ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 122 ตอนที่ 63 ก วันที่ 4 สิงหาคม 2548 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 5 สิงหาคม 2548 เป็นต้นไป โดยได้ให้ความหมายของสหกรณ์แต่ละประเภทดังนี้

1.3.1 สหกรณ์การเกษตร คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้มีอาชีพทางการเกษตรรวมตัวกัน จัดตั้งและจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลก่อนนายทะเบียนสหกรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจการร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิกและช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกดำเนินธุรกิจร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือส่วนรวมโดยใช้หลักคุณธรรม จริยธรรม อันดีงามตามพื้นฐานของมนุษย์ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและส่วนรวมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์

1.3.2 สหกรณ์ประมง คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ชาวประมง เพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพ ซึ่งชาวประมงแต่ละคน ไม่สามารถแก้ไขให้ลุล่วงไปตามลำพังบุคคลเหล่านี้ จึงรวมตัวกันโดยยึดหลักการช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

1.3.3 สหกรณ์นิคม คือ สหกรณ์ที่มีการดำเนินการจัดสรรที่ดินทำกินให้ราษฎร การจัดสร้างปัจจัยพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้ที่อยู่อาศัยควบคู่ไปกับการดำเนินการจัดหาสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและสิ่งของจำเป็น การแปรรูปการเกษตร การส่งเสริมอาชีพรวมทั้งกิจการให้บริการสาธารณูปโภคแก่สมาชิก

1.3.4 สหกรณ์ร้านค้า คือ สหกรณ์ที่มีผู้บริโภครวมกันจัดตั้งขึ้นเพื่อจัดหาสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภคมาจำหน่ายแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป โดยจดทะเบียนตามกฎหมายสหกรณ์ ในประเภท สหกรณ์ร้านค้า มีสภาพเป็นนิติบุคคล ซึ่งสมาชิกผู้ถือหุ้นทุกคนเป็นเจ้าของ สมาชิกลงทุนร่วมกันในสหกรณ์ด้วยความสมัครใจ เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคและเพื่อผดุงฐานะทางเศรษฐกิจของตนและหมู่คณะ สหกรณ์ร้านค้าตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดหาสิ่งของและบริการที่สมาชิกมีความต้องการมาจำหน่าย ช่วยจำหน่ายผลิตผล ผลิตภัณฑ์ของสมาชิก ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ทางด้านสหกรณ์และด้านการค้าให้แก่สมาชิกสหกรณ์ ปลุกจิตสำนึกให้สมาชิกรู้จักประหยัด ช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ร่วมมือและประสานงานกับสหกรณ์ และ หน่วยงานอื่นทั้งภายในและนอกประเทศ ในอันที่จะเกื้อกูลกันและกัน

1.3.5 สหกรณ์ออมทรัพย์ คือ สถาบันการเงินแบบหนึ่งที่มีสมาชิกเป็นบุคคลที่มีอาชีพอย่างเดียวกันหรือที่อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์ และให้กู้ยืมเมื่อเกิดความจำเป็นหรือเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์นอกวงและได้รับการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ สามารถกู้ยืมได้เมื่อเกิดความจำเป็นตามอุดมการณ์ในการช่วยเหลือ ตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกันสหกรณ์ออมทรัพย์จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ โดยการรับฝากเงินและให้ผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ยอัตราเดียวกับธนาคารพาณิชย์ และโดยการถือหุ้นหัก ณ ที่จ่ายเป็นรายเดือนแต่ไม่เกิน 1 ใน 5 ของหุ้นทั้งหมด เมื่อสิ้นปีทางบัญชีต้องจ่ายเงินปันผลค่าหุ้นให้แก่สมาชิกในอัตราที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งให้บริการด้านเงินกู้แก่สมาชิกตามความจำเป็น

1.3.6 สหกรณ์บริการ คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ โดยมีประชาชนไม่น้อยกว่า 10 คน ที่มีอาชีพอย่างเดียวกัน ได้รับความเดือดร้อนในเรื่องเดียวกันรวมตัวกัน โดยยึดหลักการประหยัด การช่วยตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ปัญหาต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงในอาชีพต่อไป สหกรณ์บริการจัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินธุรกิจด้านการบริการตามรูปแบบของสหกรณ์ ส่งเสริมสวัสดิการแก่สมาชิกและครอบครัว ส่งเสริมการช่วยเหลือ

ตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในหมู่สมาชิก ร่วมมือกับสหกรณ์อื่นและหน่วยงานอื่นเพื่อความก้าวหน้าของกิจการสหกรณ์

1.3.7 สหกรณ์เครดิตยูเนียน คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในวงสัมพันธ์เดียวกัน เช่น อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นที่อยู่อาศัย ที่ทำงาน สถานศึกษา หรือประกอบอาชีพเดียวกัน หรือมีกิจกรรมร่วมกันในลักษณะต่อเนื่อง และบุคคลเหล่านั้นมีความปรารถนาจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยวิธีการนำเงินของตนมาสะสมไว้ เป็นกองทุน สมาชิกทุกๆ คนจะต้องสะสมเงินตามความสามารถของตนเป็นประจำ และสม่ำเสมอตามที่สหกรณ์กำหนด และเงินในกองทุนนี้จะสามารถช่วยเหลือสมาชิกที่มีความจำเป็น และเดือนร้อนทางด้านการเงินกู้ยืมไปแก้ไขปัญหา และบำบัดความเดือดร้อนเหล่านั้น หรือถ้าไม่มีความเดือดร้อนเงินสะสมก็จะมีมากขึ้น สหกรณ์เครดิตยูเนียนจึงเป็นสหกรณ์ที่มุ่งหวังให้สมาชิกช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน บริหารงานโดยสมาชิก และทำกิจการทุกอย่าง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับสมาชิก

2. บริบทเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตรรายชุมชนย่อย จำกัด จังหวัดศรีสะเกษ

2.1 บริบทเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตร

สหกรณ์การเกษตร คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้มีอาชีพทางการเกษตรรวมตัวกันจัดตั้งและจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต่อนายทะเบียนสหกรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจการร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิก และยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ สหกรณ์การเกษตรดำเนินธุรกิจแบบอนกประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกดำเนินธุรกิจร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือส่วนรวม โดยใช้หลักคุณธรรมจริยธรรมอันดีงามตามพื้นฐานของมนุษย์เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและส่วนรวมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์

ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ ทำให้สมาชิกมีปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้นจากการกู้เงินสหกรณ์ในอัตราดอกเบี้ยต่ำมาประกอบอาชีพ ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีความเป็นธรรมในสังคม ทั้งได้รับความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีการผลิต ตั้งแต่การใช้พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ การใช้ปุ๋ย การใช้ยาปราบศัตรูพืช การเก็บรักษาผลผลิตอย่างมีคุณภาพ ผลผลิตที่ได้จึงเป็นไปตามความต้องการของตลาด ส่งผลให้สหกรณ์และบุคคลในครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม การศึกษาและการอนามัย

2.2 บริบทเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด จังหวัดศรีสะเกษ

รายงานกิจการของสหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด ประจำปี 2556 สหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ ได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2516 เลขทะเบียนสหกรณ์ที่ กสค.33/2516 เป็นสหกรณ์ประเภทสหกรณ์บริการ มีสมาชิกแรกตั้ง 151 คน มีทุนดำเนินงาน 59,150 บาท ต่อมาเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2516 นายทะเบียนสหกรณ์ได้รับรองการเปลี่ยนประเภทสหกรณ์ จากสหกรณ์บริการมาเป็นสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด ที่ตั้งสหกรณ์ เลขที่ 290 หมู่ที่ 8 ตำบลยางชุมน้อย อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ วันสิ้นปีทางบัญชี ณ วันที่ 31 มีนาคม ของทุกปี มีคณะกรรมการจำนวน 15 คน ผู้ตรวจสอบกิจการ 5 คน คือ ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ เลขานุการ ทรัพย์ภูมิกรรมการ และผู้ตรวจสอบกิจการ

จำนวนสมาชิก และฐานะทางการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556

สินทรัพย์หมุนเวียน จำนวน

- เงินสดและเงินฝากธนาคาร	จำนวน	26,116,238.20	บาท
- เงินฝากสหกรณ์อื่นๆ	จำนวน	30,658,406.39	บาท
- เงินให้กู้ยืมระยะสั้น	จำนวน	620,000,000.00	บาท
- ลูกหนี้การค้า	จำนวน	13,147,109.91	บาท
- ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ(9 เดือน)	จำนวน	57,605,914.03	บาท
- สินค้าคงเหลือ	จำนวน	22,557,750.26	บาท

รวมสินทรัพย์หมุนเวียน จำนวน 770,085,418.79 บาท

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

- เงินให้กู้ยืมระยะยาว	จำนวน	278,253,000.00	บาท
- ลูกหนี้ระยะยาว	จำนวน	40,895,251.00	บาท
- ที่ดิน จำนวน 32 แปลง			
รวมเนื้อที่ 151 ไร่ 2 งาน 21 ตารางวา	จำนวน	59,418,617.00	บาท
- อาคาร	จำนวน	119,829,154.47	บาท

รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน จำนวน 498,396,022.47 บาท

รวมสินทรัพย์และหนี้สิน	จำนวน	1,268,481,441.26	บาท
ทุนเรือนหุ้น	จำนวน	317,629,630.00	บาท
ทุนสำรอง	จำนวน	13,447,555.00	บาท
ทุนสะสมอื่น	จำนวน	958,590.50	บาท

รวมทุน	จำนวน	332,035,775.50 บาท
จำนวนสมาชิกสหกรณ์ปัจจุบัน	จำนวน	3,536 คน

2.3 การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด จังหวัดศรีสะเกษ

2.3.1 ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย สหกรณ์ได้จัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตรมาจำหน่ายให้กับสมาชิก เช่น ปุ๋ย ยาปราบวัชพืช วัสดุอุปกรณ์การเกษตร

2.3.2 ธุรกิจเงินฝาก สหกรณ์ให้บริการรับฝากเงินกับสมาชิกประเภท เงินรับฝากออมทรัพย์

2.3.3 ธุรกิจสินเชื่อ สหกรณ์ได้ให้เงินกู้กับสมาชิก เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิตหรือลงทุนในการเกษตร

2.3.4 ธุรกิจผลิตน้ำดื่ม สหกรณ์ได้ทำธุรกิจผลิตน้ำดื่มเพื่อบริการสมาชิกให้มีน้ำดื่มที่สะอาดบริการให้สมาชิกในราคาที่ต่ำ และบริการส่งถึงบ้าน

2.3.5 ธุรกิจคาร์แคร์ สหกรณ์ได้ทำธุรกิจคาร์แคร์เพื่อเป็นการบริการสมาชิกที่มีรถยนต์ รถจักรยานยนต์ รวมถึงเครื่องจักรกลการเกษตรอื่นๆ

2.3.6 ธุรกิจปั้มน้ำมัน สหกรณ์ได้ทำธุรกิจปั้มน้ำมันเพื่อเป็นการบริการสมาชิกให้ใช้น้ำมันราคาถูกและมีคุณภาพ

2.3.7 ธุรกิจร้านค้ามินิมาร์ท สหกรณ์ได้ทำธุรกิจร้านค้าเพื่อจำหน่ายสินค้า อุปโภคบริโภคบริการแก่สมาชิก ในราคาที่เหมาะสม

2.3.8 ธุรกิจโรงสีข้าว สหกรณ์ได้ทำธุรกิจโรงสีข้าวเพื่อบริการสมาชิกในการรวบรวมข้าวและสีข้าวบริการสมาชิก

2.3.9 การให้บริการส่งเสริมอาชีพ สหกรณ์ให้ความสำคัญกับการส่งเสริม และพัฒนาอาชีพของสมาชิก เพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมั่นคง โดยสหกรณ์จะให้ข้อมูลข่าวสารทางวิชาการและเงินทุน

2.3.10 งานพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สหกรณ์มีนโยบายในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และดำเนินการ โดยการประชุมสัมมนา การฝึกอบรมให้แก่สมาชิก คณะกรรมการ ผู้ตรวจสอบกิจการ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะ และทัศนคติที่ดี

3. แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม

3.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

ศกุนต์ สายบุญลี (อ้างใน สาวิตรี ช่างสาร 2546: 22) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การร่วมกันของสมาชิกชุมชนในการพัฒนาชุมชนหรือหมู่บ้านของตนเอง ระหว่างสมาชิกด้วยกัน ระหว่างสมาชิกกับองค์กร ทั้งนี้ด้วยข้อเท็จจริงและความเชื่อที่ว่า งานจะสำเร็จได้ก็ด้วยการมีส่วนร่วมของสมาชิกซึ่งจะนำไปสู่ความร่วมมือแห่งการดำรงชีวิตในสังคมเดียวกัน โดยร่วมกระทำในด้านต่างๆ ดังนี้

1) ร่วมในการรับรู้ ในการได้รับข่าวสาร ซึ่งเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานอย่างหนึ่ง ที่จะรู้ข่าวสารความเป็นไปของบ้านเมือง ความรู้หรือวิชาการต่างๆ ถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรม เป็นการตกทอดทางสติปัญญาของมนุษย์จากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง สังคมหนึ่งสู่สังคมหนึ่งเป็นสิ่งสาธารณะ

2) ร่วมคิดจากการได้รับรู้ นำมาสู่การคิดพิจารณา มีโอกาสแสดงความเห็นเสวนาแลกเปลี่ยนในรูปแบบต่างๆ ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจที่มีคุณภาพ

3) ร่วมตัดสินใจ มีโอกาสที่จะตัดสินใจรับหรือไม่รับกิจการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนกับชีวิตของตน อันถือว่ามนุษย์มีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกันแล้วผลที่เกิดขึ้นย่อมเป็นสิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการ สอดคล้องกับปัญหาเกิดความรักความหวงแหนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ และต้องดูแลรักษา

4) ร่วมวางแผนและดำเนินการ การวางแผนร่วมกันและการดำเนินการร่วมกันย่อมเกิดพลังมหาศาลในการทำให้โครงการ หรือกิจกรรมต่างๆ ได้รับความสำเร็จอย่างรวดเร็ว

5) ร่วมประเมินผล ประเมินภาพกิจกรรมต่างๆ ที่ดำเนินการแล้วหรือกิจกรรมที่จะดำเนินการต่อไป

6) ร่วมรับผิดชอบ การคงอยู่ของกิจกรรมนั้นไม่มีใครปฏิเสธว่าเป็นผลมาจากการรับผิดชอบและการปฏิบัติดูแลรักษา ร่วมกัน สำหรับสิ่งที่เกิดผลเสียหายหากมีการรับ “ผิด” ก็จะพบกับสิ่งที่ “ชอบ” พลวัตของกิจกรรมก็จะต่อเนื่องต่อไป

7) ร่วมรับผลประโยชน์ในงานพัฒนาชุมชนผลของกิจกรรมย่อมตกแก่สมาชิกชุมชนส่วนชุมชนจะกระจายผลประโยชน์ไปสู่สมาชิกแต่ละคนได้อย่างไร ก็ขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์ของชุมชนนั้น

ยุพาพร รูปงาม (2545: 5) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม (participation) คือ เป็นผลมาจากการเห็นพ้องกันในเรื่องของความ ต้องการและทิศทางของการเปลี่ยนแปลงและความเห็นพ้องต้องกัน จะต้องมิมากจนเกิด ความคิดริเริ่มโครงการเพื่อการปฏิบัติ เหตุผลเบื้องต้นแรก

ของการที่มีคนมารวมกันได้ ควรจะต้องมีการตระหนักว่าปฏิบัติการทั้งหมดหรือการกระทำทั้งหมด ที่ทำโดยกลุ่มหรือในนามกลุ่มนั้น กระทำผ่านองค์กร (organization) ดังนั้นองค์กรจะต้องเป็นเสมือน ตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงได้

Erwin (อ้างใน ยูพาพร รูปงาม, 2545: 6) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไว้ว่า คือ กระบวนการให้บุคคลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ตัดสินใจ แก้ไข ปัญหาด้วยตนเอง เน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันของ บุคคล แก้ไขปัญหาพร้อมกับการใช้ วิทยาการที่เหมาะสมและสนับสนุน ติดตามการ ปฏิบัติงานขององค์กรและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

สรุป ความหมายการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคล หรือกลุ่มคนได้เข้าไปร่วมใน การดำเนินการทุกขั้นตอนในกิจกรรมต่างๆ โดยความสมัครใจทั้งกิจกรรมที่องค์กรภายนอกจัด และ กิจกรรมที่จัดโดยชาวบ้านเพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนการแก้ ปัญหาของตนและชุมชน

3.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

ดิเรก ฤกษ์หรรษา (อ้างใน สมคิด รัตนวงศ์, 2542: 21) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน สรุปได้ว่าเป็นการช่วยให้ประชาชน หลุดพ้นจากการเอารัดเอาเปรียบ ช่วยให้รายได้และการกระจายรายได้ดีขึ้น ช่วยกระจายผลประโยชน์แก่คนส่วนใหญ่อย่างยุติธรรม ช่วยเพิ่มพลังกลุ่มให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและส่งผลโดยส่วนรวมแก่การพัฒนาเศรษฐกิจสังคม และการเมืองของประเทศ

การมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ซึ่งสรุปได้ว่าเป็นการเสริมสร้างให้ประชาชนพึ่งตนเองโดยช่วยให้มีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาของเขาจะทำให้ทันคน และมีอำนาจ ต่อรองมากขึ้นทั้งทางเศรษฐกิจ และการเมือง ซึ่งจะช่วยพัฒนาประชาธิปไตยโดยสร้างสังคม การเมือง และเศรษฐกิจของประเทศในที่สุด

สรุป ความสำคัญของการมีส่วนร่วม เป็นการช่วยให้ประชาชน พึ่งพาตนเองให้มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรม เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สร้างอำนาจในการต่อรอง ป้องกันการเอารัดเอาเปรียบ

3.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์ (อ้างใน เกียรติศักดิ์ เอื้อเพื่อ, 2546: 13) ได้อธิบายและกล่าวถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมคือ

1) *ความศรัทธา* ที่มีความเชื่อถือบุคคลสำคัญและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทำให้ประชาชน มี ส่วนร่วมกิจกรรมต่าง เช่น การลงแขก การบำเพ็ญประโยชน์ การสร้างโบสถ์ วิหาร

2) *ความเกรงใจ* ที่มีต่อบุคคลที่เคารพนับถือหรือมีเกียรติยศตำแหน่ง ทำให้ประชาชนเกิดความเกรงใจที่จะมีส่วนร่วมด้วย ทั้งๆ ที่ยังไม่มีความศรัทธา หรือความเต็มใจอย่างเต็มเปี่ยมที่จะกระทำ เช่น ผู้ใหญ่ออกปากขอร้อง ผู้น้อยก็ช่วยออกแรง

3) *การใช้อำนาจบังคับที่เกิดจากบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่า* ทำให้ประชาชนถูกบีบบังคับให้มีส่วนร่วมในการกระทำต่าง ๆ เช่น การบีบบังคับให้ทำงานเยี่ยงทาส

Reeders (อ้างใน เกียรติศักดิ์ เอื้อเฟื้อ, 2546: 16) ได้สรุปปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการรักษา การมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 11 ประการ ดังนี้

1) *การปฏิบัติตามให้คล้อยตามความเชื่อพื้นฐาน* กล่าวคือ บุคคลและกลุ่มบุคคลดูเหมือนจะเลือกแบบวิธีการปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องและคล้ายคลึงกับความเชื่อพื้นฐานของตนเอง

2) *มาตรฐานคุณค่า* และกลุ่มบุคคลดูเหมือนจะปฏิบัติในลักษณะที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณค่าของตนเองส่งเสริมปกป้องและรักษาเป้าหมายของตนเอง

3) *เป้าหมาย* บุคคลและกลุ่มบุคคลดูเหมือนจะส่งเสริมปกป้องและรักษาเป้าหมายของตนเอง

4) *ประสบการณ์ที่ผิดปกติธรรมดาพฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล* บางครั้งมีรากฐานมาจากประสบการณ์ที่ผิดปกติธรรมดา

5) *ความคาดหวัง* บุคคลและกลุ่มบุคคลจะประพฤติตามแบบที่ตนคาดหวังว่า จะต้องประพฤติสถานการณ์เช่นนั้น ทั้งยังชอบปฏิบัติต่อผู้อื่นในลักษณะที่ตนคาดหวังจากผู้อื่นด้วยเช่นกัน

6) *การมองแต่ตนเอง* บุคคลและกลุ่มบุคคล มันจะทำการต่างๆ ซึ่งคิดว่าตนเองควรกระทำเช่นนั้น

7) *การบีบบังคับ* บุคคลและกลุ่มบุคคล มักจะทำการต่างๆ ด้วยความรู้สึกว่าตนถูกบีบบังคับให้กระทำ

8) *นิสัยและประเพณี* บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะทำการต่างๆ ซึ่งเรามีนิสัยชอบกระทำเมื่ออยู่ในสถานการณ์นั้นๆ

9) *โอกาส* บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบการปฏิบัติของสังคม โดยเฉพาะในทางที่เกี่ยวข้องกับจำนวนและชนิดของโอกาสซึ่ง โครงสร้างของสังคมเอื้ออำนวยเข้ามามีส่วนร่วมกัน ในการกระทำเช่นนั้นเท่าที่พวกเขาได้รับรู้มา

10) *ความสามารถ* บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมบางอย่าง ที่ตนเห็นว่าสามารถทำ ในสิ่งที่ต้องการให้เขาทำในสถานการณ์เช่นนั้น

11) *การสนับสนุน* บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะเริ่มปฏิบัติเมื่อเขารู้สึกว่าเขาได้รับการสนับสนุนที่ดีพอให้กระทำเช่นนั้น

สรุป ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม มีหลายปัจจัย เช่น ความศรัทธา ความเกรงใจ การใช้อำนาจบีบบังคับ นิสัยและประเพณี เป้าหมาย ประสพการณ์ โอกาส การปฏิบัติตามความเชื่อพื้นฐาน

3.4 ระดับของการมีส่วนร่วม

ธีระพงษ์ แก้วหาวงษ์ (2543: 154) การแบ่งระดับของการมีส่วนร่วมสามารถแยกได้ตามระดับความเข้มของการมีส่วนร่วมตามแนวคิดสมาคมสาธารณสุขของอเมริกา ได้กล่าวไว้ว่าการมีส่วนร่วมนั้นไม่ได้มีความแปรเปลี่ยนเฉพาะชนิด (Kinds) และปริมาณของกิจกรรมที่กระทำเท่านั้น แต่ยังมีความแปรเปลี่ยนในระดับความเข้ม (Degree) ในการเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการริเริ่มและวางแผนกิจกรรม ดังนั้นพิสัยของการมีส่วนร่วม อาจจะมีตั้งแต่ระดับการยอมรับบริการที่จัดไว้ให้แล้วไปจนถึงการรวมกลุ่มเพื่อตัดสินใจและริเริ่มโครงการพัฒนาเอง ซึ่งระดับความเข้มของการมีส่วนร่วม หรือระดับการมีส่วนร่วมตามแนวคิดของสมาคมสาธารณสุขของอเมริกานั้น อาจจำแนกได้ 3 ระดับ คือ

1) *ระดับการตัดสินใจ (Decision making)* ในระดับนี้ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน และจัดการกับกิจกรรมการพัฒนาด้วยตัวของเขาเอง (Level of responsibility by themselves)

2) *ระดับการร่วมมือ (Cooperation)* ในระดับนี้ประชาชนจะให้ความร่วมมือต่อแผนงานที่ริเริ่ม โดยหน่วยงานภายนอก ซึ่งอาจต้องการความเสี่ยสละจากประชาชน ในด้านเวลา ทรัพย์สิน และแรงงาน เพื่อช่วยให้โครงการประสบผลสำเร็จ การมีส่วนร่วมในระดับนี้ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมในระดับที่ยอมรับได้ (Acceptable level of participation)

3) *ระดับการใช้ประโยชน์ (Utilization)* ในระดับนี้ประชาชนจะยอมรับและใช้ประโยชน์จากบริการที่ได้วางโครงการไว้ให้เป็นการมีส่วนร่วมในระดับการยอมรับบริการเท่านั้น ส่วนความคิดของอาร์นสไตน์ (Arnstein) นั้น เห็นว่าการมีส่วนร่วมมีลักษณะเป็นรูปของบันไดการมีส่วนร่วม (Participation ladder) 8 ขั้น ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 บันไดของการมีส่วนร่วม 8 ขั้น ของอาร์นสไตน์

ที่มา: ธีระพงษ์ แก้วหางษ์, 2543: 154

ในขั้นต่ำของบันได คือ ขั้นถูกจัดกระทำ และขั้นที่สองคือขั้นชี้แจงนั้น เรียกว่า การมีส่วนร่วมเทียมหรือไม่มีส่วนร่วม เป็นขั้นที่ประชาชนเข้าไม่ถึงการมีส่วนร่วมที่แท้จริงในการตัดสินใจ ในกรณีนี้จะมีกลุ่มบุคคลจำนวนน้อยที่อยู่ในอำนาจเท่านั้นทำหน้าที่ตัดสินใจโดยไม่มี การพูดถึงเนื้อหา วิธีการของการตัดสินใจหรือตำแหน่งและอำนาจหน้าที่ของผู้มีอำนาจตัดสินใจนั้น ขั้นที่สองนี้สร้างขึ้นมาก็เพื่อที่จะทดแทนการมีส่วนร่วมที่แท้จริง วัตถุประสงค์ที่แท้จริงของสองขั้นนี้ไม่ใช่เป็นการทำให้ประชาชนเข้าถึงการมีส่วนร่วมในการวางแผนหรือควบคุมโครงการ แต่จะช่วยให้ผู้กุมอำนาจอยู่ดำเนินการให้การศึกษา (Educate) หรือการชี้แจงแก่ผู้ที่เข้าร่วม

บันไดขั้นที่ 3 ถึง 5 ก้าวหน้าถึงระดับที่เรียกว่า การมีส่วนร่วมแบบพิธีกรรมหรือการมีส่วนร่วมบางส่วน โดยขั้นที่ 3 ขั้นให้ข้อมูลข่าวสาร และขั้นที่ 4 ขั้นปรึกษาหารือ นั้น ความเห็นหรือข้อคิดของประชาชนได้รับการรับฟังจากผู้กุมอำนาจอยู่มากขึ้น แต่ภายใต้เงื่อนไขเหล่านี้พวกเขาไม่มีอำนาจที่จะรับประกันได้ว่า ความคิดเป็นของพวกเขาจะได้รับการเอาใจใส่จากผู้มีอำนาจเต็ม เมื่อการมี

ส่วนร่วมถูกจำกัดอยู่ที่ระดับเหล่านี้ จึงไม่มีทางที่จะทำการเปลี่ยนแปลงสภาพตามข้อเรียกร้อง ของผู้มีส่วนร่วมบางส่วนนี้ คือ ขอมให้คนไร้อำนาจ (Have-nots) ให้คำแนะนำได้ แต่ก็ยังคงไว้ซึ่งสิทธิในการตัดสินใจ ของผู้มีอำนาจต่อไป

บันไดลำดับสูงขึ้นไปเป็นระดับที่เรียกว่า อำนาจเป็นของประชาชนซึ่งเพิ่มระดับของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากขึ้น ประชาชนสามารถเข้าไปสู่ขั้นที่ 6 ขึ้นเป็นหุ้นส่วน ซึ่งจะทำได้สามารถเข้าร่วมในการเจรจาเพื่อผลได้ผลเสีย (Trade-offs) กับผู้มีอำนาจดั้งเดิม ส่วนในขั้นที่ 7 ขึ้นใช้อำนาจผ่านตัวแทน และขั้นที่ 8 ขึ้นควบคุมโดยประชาชน เป็นการใช้อำนาจตัดสินใจของประชาชน โดยผ่านตัวแทนหรือประชาชนเป็นผู้ใช้อำนาจนั่นเอง

แนวคิดการมีส่วนร่วมของอาร์นสไตน์นี้ มองความเข้มของการมีส่วนร่วมในแง่ของการมีอำนาจในการตัดสินใจของประชาชน ซึ่งมีพิสัยของความเข้มตั้งแต่การไม่มีอำนาจในการตัดสินใจเลยไปจนถึงการมีอำนาจในการตัดสินใจอย่างเต็มที่

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546: 17) ได้กล่าวถึง ระดับของการมีส่วนร่วมตามหลักการทั่วไปว่าแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

- 1) การมีส่วนร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูล ของตน/ครอบครัว/ชุมชนของตน
- 2) การมีส่วนร่วมรับข้อมูลข่าวสาร
- 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ โดยเฉพาะในโครงการที่ตนมีส่วนได้เสีย โดยแบ่ง เป็น 3 กรณีแล้วแต่กิจกรรมในตนอยู่ในขั้นตอนใดต่อไปนี้

- (1) ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจน้อยกว่าเจ้าของโครงการ
- (2) ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจเท่ากับเจ้าของโครงการ
- (3) ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจมากกว่าเจ้าของโครงการ
- (4) การมีส่วนร่วมทำ คือร่วมในขั้นตอนการดำเนินงานทั้งหมด
- (5) การมีส่วนร่วมสนับสนุน คือ อาจไม่มีโอกาสร่วมทำ แต่มีส่วนร่วม

ช่วยเหลือในด้านอื่นๆ

โกวิท พวงงาม (2545: 8) ได้สรุปถึง การมีส่วนร่วมที่แท้จริงของประชาชนในการพัฒนา ควรจะมี 4 ขั้นตอน คือ

- 1) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่น กล่าวคือ ถ้าหากชาวบ้านยังไม่สามารถทราบถึงปัญหาและเข้าใจถึงสาเหตุของปัญหาในท้องถิ่นของตนเป็นอย่างดีแล้ว การดำเนินงานต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาของท้องถิ่นย่อมไร้ประโยชน์ เพราะชาวบ้านจะไม่เข้าใจและมองไม่เห็นถึงความสำคัญของการดำเนินงานเหล่านั้น

2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม เพราะการวางแผนดำเนินงานเป็นขั้นตอนที่จะช่วยให้ชาวชนบทรู้จักวิธีการคิด การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล รู้จักการนำเอาปัจจัยข่าวสารข้อมูลต่างๆ มาใช้ในการวางแผน

3) การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน แม้ชาวชนบทส่วนใหญ่จะมีฐานะยากจน แต่ก็มีความสามารถที่สามารถใช้เข้าร่วมได้ การร่วมลงทุนและปฏิบัติงาน จะทำให้ชาวชนบทสามารถคิดค้นทุนดำเนินงานได้ด้วยตนเอง ทำให้ได้เรียนรู้การดำเนินกิจกรรมอย่างใกล้ชิด

4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน ถ้าหากการติดตามงานและประเมินผลงานขาดการมีส่วนร่วมแล้วชาวชนบทย่อมจะไม่ทราบด้วยตนเองว่างานที่ทำ ไปนั้น ได้รับผลดี ได้รับประโยชน์หรือไม่อย่างไร การดำเนินกิจกรรมอย่างเดียวกันในโอกาสต่อไป จึงอาจจะประสบความสำเร็จยากลำบาก

สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา และทบวงมหาวิทยาลัย (2545: 116) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมในขั้นตอนของการพัฒนา 5 ขั้น ดังนี้

1) ขั้นมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในชุมชน ตลอดจนกำหนดความต้องการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ

2) ขั้นมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนกำหนดทรัพยากรและแหล่งทรัพยากรที่ใช้

3) ขั้นมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์โดยการสนับสนุนทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์และแรงงาน หรือเข้าร่วมบริหารงานประสานงานและดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก

4) ขั้นการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้รับจากการพัฒนาหรือยอมรับ ผลประโยชน์อันเกิดจากการพัฒนาทั้งด้านวัตถุและจิตใจ

5) ขั้นการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนา เป็นขั้นที่ประชาชนเข้าร่วมประเมินว่าการพัฒนาที่ได้กระทำไปนั้นสำเร็จตามวัตถุประสงค์เพียงใด

สรุป ระดับของการมีส่วนร่วม การแบ่งระดับของการมีส่วนร่วม สามารถแบ่งระดับความเข้มของการมีส่วนร่วมได้หลายระดับขึ้นอยู่กับการให้ความสำคัญของแต่ละปัจจัย เช่น ระดับการตัดสินใจ ระดับความร่วมมือ ระดับการวางแผน ระดับการแก้ไขปัญหา และสาเหตุของปัญหา ระดับการลงทุน ระดับการร่วมรับข้อมูลข่าวสาร

3.5 เงื่อนไขการมีส่วนร่วม

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (อ้างใน สาวิตรี ช่างสาร 2546: 27) ได้กล่าวถึง เงื่อนไขของการมีส่วนร่วมของประชาชนมีอย่างน้อย 3 ประการ คือ

- 1) ประชาชนต้องมีอิสรภาพที่จะมีส่วนร่วม
- 2) ประชาชนต้องสามารถที่จะมีส่วนร่วม
- 3) ประชาชนต้องเต็มใจที่จะมีส่วนร่วม

นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับเงื่อนไขย่อยอื่นๆ อีก ดังนี้

- 1) ประชาชนต้องมีเวลา
- 2) ประชาชนต้องไม่เสียค่าใช้จ่ายเกินกว่าที่คาดว่าจะได้รับผลคืนกลับมา
- 3) ประชาชนต้องมีความสนใจ
- 4) ประชาชนต้องสามารถสื่อสารด้วยความเข้าใจต่อกันทั้งสองฝ่าย
- 5) ประชาชนต้องไม่รู้สึกรู้สีกว่าเป็นผลกระทบกระเทือนต่อตำแหน่งหน้าที่หรือ

สถานภาพทางสังคม

ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์ (อ้างใน สาวิตรี ช่างสาร 2546: 27) ได้กล่าวถึง เงื่อนไขของการมีส่วนร่วม สรุปได้ดังนี้

- 1) จะต้องมีความเสรีภาพหรือมีทางเลือกที่จะเข้าร่วม
- 2) จะต้องมีความสามารถหรือมีพลังที่จะเข้ามามีส่วนร่วม
- 3) จะต้องรวมตัวหรือรวมกลุ่มกันอย่างมีระบบ
- 4) จะต้องเต็มใจหรือไม่ถูกบังคับที่จะเข้ามามีส่วนร่วม

สรุป เงื่อนไขของการมีส่วนร่วม คือ ความพร้อม ประกอบด้วยความเต็มใจ ความสามารถ มีเวลา และมีเสรีภาพ ซึ่งเป็นความพร้อมทางด้านศักยภาพของตนเอง

3.6 ปัจจัยที่เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (อ้างใน สาวิตรี ช่างสาร 2546: 28) ได้สรุปปัญหาเกี่ยวกับตัวประชาชนบท ตัวเจ้าหน้าที่ และระบบราชการ ที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม ดังนี้

1) ในอดีตสังคมไทยเป็นสังคมที่มีความมั่นคง จึงไม่มีความจำเป็นในการเสริมสร้างการทำงานร่วมกัน ต่างคนต่างทำก็เพียงพอแก่การยังชีพ ชาวชนบทจึงขาดนิสัยการทำงานร่วมกันอย่างจริงจังและถาวร จะมีแต่การทำงานร่วมกันเป็นครั้งคราวเท่านั้น

2) ชาวชนบทที่มีทัศนคติในแนวทางลัทธิปฏิบัตินิยม ซึ่งจะยอมรับความคิดริเริ่มหรือของแปลกใหม่ก็ต่อเมื่อเห็นว่าจะได้ประโยชน์โดยตรงในระยะสั้น

3) ชาวชนบทไม่ขอแสดงตัวเป็นศัตรูกันซึ่งหน้า รวมทั้งไม่ชอบโต้เถียงกันกับบุคคลภายนอก เขาจึงรับทุกอย่างโดยไม่คัดค้าน แต่ในใจอาจจะไม่เห็นด้วย เมื่อถึงเวลาดำเนินการ เราจะไม่เข้าไปมีส่วนร่วมหรือเข้าไปตอนแรกแล้วขาดหายไป

4) นโยบายในระบบราชการมักมาจากเบื้องบน จึงเป็นการยากลำบากที่ผู้ปฏิบัติงานในชนบทจะให้ประชาชนส่วนร่วมอย่างแท้จริง และให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจดำเนินการเอง เมื่อระบบบริหารงานถูกสั่งการมาจากเบื้องต้น การประสานงานของเจ้าหน้าที่ระดับสนามของแต่ละกรม จึงเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก แนวทางการมีส่วนร่วมของชาวชนบทที่เจ้าหน้าที่แต่ละฝ่ายเข้าใจจึงแตกต่างกัน และการดำเนินงานก็แตกต่างกันตามไปด้วย

5) เจ้าหน้าที่ราชการมีแนวโน้มชอบทำงานในสำนักงาน โดยเฉพาะงานในด้านเอกสาร จะเสนอผู้บังคับบัญชามากกว่างานสนามอันเนื่องมาจากที่ราชการต้องปฏิบัติหน้าที่ตอบสนองเบื้องบน ซึ่งจะมีผลต่อระบบการให้ความดีความชอบ การละเลยงานในภาคสนามดังกล่าวส่งผลให้ขาดความเข้าใจชนบทและข้อมูลของชุมชนอย่างแท้จริง และไม่สามารถกระตุ้นชุมชนให้มีส่วนร่วมได้ในที่สุด

6) เจ้าหน้าที่บางคน บางหน่วยงานยังมีความคิดไม่ต้องการให้ชาวชนบทร่วมมือกัน และรวมตัวกันอย่างจริงจัง เพราะมีความเชื่อว่าจะทำให้ปกครองชาวบ้าน ได้ยากขึ้น ซึ่งเป็นการแสดงถึงทัศนคติที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

สรุป ปัจจัยที่เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม คือ ผลประโยชน์ที่จะได้รับ นโยบาย สังคม ทัศนคติ อุปนิสัยในการทำงาน ความคิด

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทัศนีย์ เมืองแก้ว (2542: 148) ได้ศึกษาความสัมพันธ์แบบตอบโต้ระหว่างการมีส่วนร่วม และการพึ่งตนเองของสมาชิกกับการดำเนินงานสหกรณ์การเกษตร ในจังหวัดสงขลา พบว่า ตัวแปรด้านกายภาพและเศรษฐกิจสังคม ได้แก่ รายได้สุทธิจากการทำเกษตร ระยะทางจากบ้านถึงสหกรณ์ และระยะเวลาในการเป็นสมาชิกของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรระโนด จำกัด มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมรับประโยชน์ในแต่ละลักษณะการดำเนินงานของสหกรณ์ ส่วนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด มีตัวแปรด้านกายภาพและเศรษฐกิจสังคม คือ รายได้สุทธิจากการทำการเกษตร และระยะเวลาในการเป็นสมาชิก มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมรับประโยชน์ในแต่ละลักษณะการดำเนินงานของสหกรณ์ ส่วนตัวแปรด้านเศรษฐกิจสังคมอื่นๆ คือ จำนวนเงินกู้จากสหกรณ์ รวมทั้งจำนวนเงินฝากและมูลค่าหุ้น ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมรับประโยชน์ในแต่ละลักษณะการดำเนินงานของสหกรณ์

ชนวน เสือท่อม (2547: 67) ได้ศึกษา “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรสาม โลก จำกัด” ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจของสหกรณ์ ได้แก่ อายุ รายได้ สุทธิของครอบครัวต่อปี โอกาสของการมีส่วนร่วม การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมสหกรณ์ ค่านิยมการรวมกลุ่ม ค่านิยมพึ่งตนเอง และค่านิยมการศึกษาหาความรู้และสนใจในข่าวสาร โดยพบว่าสมาชิกที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี มีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจสหกรณ์มากกว่ากลุ่มที่มีอายุมากกว่า ส่วนสมาชิกที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาและวางแผนพัฒนาสหกรณ์มากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่า และสมาชิกที่มีรายได้สุทธิของครอบครัวต่อปีน้อย จะมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจสหกรณ์มากกว่าสมาชิกสหกรณ์ที่มีรายได้มากกว่า

นรุท พิงสุข (2547: 59) ได้ศึกษา “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพัฒนา จำกัด จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม ได้แก่ การกู้เงินระยะสั้น การไปร่วมประชุมใหญ่สามัญ การซื้อสินค้าจากกลุ่มนำมาจำหน่าย การบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ซึ่งกลุ่มจัดขึ้น การรับบริการเผยแพร่ความรู้จากเจ้าหน้าที่ หรือผู้เกี่ยวข้องที่กลุ่มจัดขึ้น และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิก ได้แก่ ตำแหน่งทางสังคม การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ และการติดต่อผู้นำท้องถิ่น

อนันต์ ทับอินทร์ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง มะปรางมัน ปัตตานี จำกัด จังหวัดปัตตานี ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง มะปรางมัน ปัตตานี จำกัด จังหวัดปัตตานี มีส่วนร่วมโดยเฉลี่ยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ สมาชิกสหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง มะปรางมันปัตตานี จำกัด อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าเฉลี่ยของเพศชายมากกว่าเพศหญิง กลุ่มตัวอย่างที่รายได้และการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจไม่แตกต่างกันที่มีจำนวนปีที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ต่างกัน มีส่วนร่วมในผลประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ มีส่วนร่วมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีส่วนร่วมในผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีส่วนร่วมในการประเมินผล และมีส่วนร่วมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ทิพวรรณ วณิแสง (2553: 42) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดกระบี่ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์โดยรวมมีระดับการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านเรียงตามลำดับ พบว่า ด้านผลประโยชน์มีระดับการมีส่วนร่วมในระดับมาก และด้านการปฏิบัติการด้านการตัดสินใจ ด้านการประเมินผล มีระดับการมีส่วนร่วมในระดับปานกลางตามลำดับ การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์นิคมในจังหวัดกระบี่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ ระดับการศึกษา รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือนมีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกแตกต่างกัน แต่อายุ ศาสนา อาชีพ ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก มีระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ ไม่แตกต่างกัน

ถวิล อินทรโม (2554: 101) ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กิ่งอำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง” ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร สถานภาพภายในกลุ่ม ระยะเวลาของการเป็นสมาชิก และการได้รับข่าวสาร จากสื่อบุคคล

กรณิศ เชื้อศิริถาวร (2554: 83) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร อำเภอหาดฉัตร จังหวัดอุดรธานี” ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกแม่บ้านเกษตรกร ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพการสมรส ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกแม่บ้านเกษตรกร ได้แก่ จำนวนแรงงานภายในครัวเรือน ผลตอบแทนที่ได้รับจากกลุ่ม และรายได้ของครัวเรือน ปัจจัยทางสังคม ที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกแม่บ้านเกษตรกร ได้แก่ สถานภาพภายในกลุ่ม ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่ม การเป็นสมาชิกกลุ่มอื่น ระยะห่างจากบ้านถึงที่ทำการกลุ่ม ความพึงพอใจในกิจกรรมกลุ่ม ความพึงพอใจต่อคณะกรรมการในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม และการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

ชวลิต สังขพงศ์ (2544: 99) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ตำบลเขาพังไกร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า การศึกษารายได้ของครัวเรือน ความรู้ความเข้าใจในหลักการ วัตถุประสงค์ และวิธีการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ทักษะคิดที่มีต่อพัฒนาการ ประโยชน์ที่จะได้รับจากการเป็นสมาชิกกลุ่มการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ส่วนอายุ ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกกลุ่ม ออมทรัพย์เพื่อการผลิต

ทัศนคติที่มีต่อกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

วิศรุต บำรุงศรี (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา “ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด” พบว่า (1) สมาชิกสหกรณ์ในโรงเรียนอนุบาลพิจิตร และในโรงเรียนพิจิตรพิทยาคม มีสภาพทั่วไปของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจไม่แตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่เข้าประชุมใหญ่สามัญบางปี กู้เงินสามัญ และฝากเงินออมทรัพย์ (2) สมาชิกเพศหญิงมีส่วนร่วมมากกว่าเพศชาย สมาชิกที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มที่อายุน้อยกว่า สมาชิกที่สมรสแล้วมีส่วนร่วมมากกว่าสมาชิกที่เป็นโสด สมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงมีส่วนร่วมมากกว่าสมาชิกที่มีระดับการศึกษาดำ สมาชิกที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูงมีส่วนร่วมมากกว่าสมาชิกที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานต่ำกว่าสมาชิกที่มีรายได้สุทธิของครอบครัวต่อปีมากกว่า 300,000 บาท มีส่วนร่วมมากกว่าสมาชิกที่มีรายได้ต่ำกว่า และสมาชิกที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเพื่อนสมาชิกมากที่สุด ส่วนมากมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจในด้านการเข้าประชุมใหญ่สามัญประจำปี การกู้เงิน และการฝากเงิน (3) สมาชิกสหกรณ์ทั้งสองแห่ง ส่วนใหญ่ประสบปัญหาและอุปสรรคด้านการมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมใหญ่สามัญประจำปี

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด จังหวัดศรีสะเกษ เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของสมาชิกและการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก และศึกษาปัญหาอุปสรรคการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด จังหวัดศรีสะเกษ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556 จำนวนสมาชิก 3,536 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษากำหนดขนาดโดยวิธีการคำนวณใช้สูตร Taro Yamane ซึ่งกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ระดับ 95% ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เก็บข้อมูลทั้งหมด จำนวน 359 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

โดยกำหนดค่า $e = 0.05$

$n =$ จำนวนสมาชิกทั้งหมด

$$n = \frac{3,536}{1+3,536(0.05)^2}$$

$n = 359$ คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา ซึ่งจัดทำขึ้นโดยศึกษาจากเอกสาร แนวคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขและปรับปรุง จากนั้นนำแบบสอบถามหลังจากปรับปรุงแล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2.1 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา มีขั้นตอน ดังนี้

2.1.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ เพื่อรวบรวมข้อมูลในการสร้างเครื่องมือ

2.1.2 นำข้อมูลและแนวทางที่ได้จากเอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสร้างแบบสอบถาม

2.1.3 นำแบบสอบถามที่ได้ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ด้านความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม ตลอดจนสำนวนภาษา แล้วนำมาปรับปรุงเพื่อให้แบบสอบถามมีความชัดเจน ถูกต้อง สมบูรณ์ และตรงตามวัตถุประสงค์มากที่สุด โดยหาค่าความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ (Index of Item - Objective Congruence: IOC) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขจนแบบสอบถามมีความสมบูรณ์

2.1.4 นำแบบสอบถามที่สร้างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุง

2.1.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาไปทดสอบ (Try – Out) กับประชากรที่ไม่ใช่ขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา โดยเลือกทดสอบกับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองศรีสะเกษ จำกัด จำนวน 30 คน และนำแบบสอบถามมาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความเชื่อถือได้ (Reliability) โดยการหาความสอดคล้องภายในด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient Method) เท่ากับ 0.76 (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, วิทยานิพนธ์ หน่วยที่ 6 – 10: 2551)

2.1.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบแล้วใช้ในการเก็บข้อมูล

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถาม ซึ่งมีทั้งหมด 3 ตอน รายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสมาชิกของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ เพื่อทราบตัวแปรอิสระเกี่ยวกับเพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาการเป็นสมาชิก และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก มีข้อความที่มีลักษณะเชิงบวก ประกอบด้วยการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของสมาชิก การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ มีคำถามทั้งสิ้น จำนวน 29 ข้อ ประกอบด้วย

1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของสมาชิก มีคำถาม 6 ข้อ

การให้ความหมายระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของสมาชิกมี ดังนี้

มากที่สุด = 5 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทุกครั้ง

มาก = 4 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกือบทุกครั้ง

ปานกลาง = 3 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสองปีครึ่ง

น้อย = 2 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนานๆครั้ง

น้อยที่สุด = 1 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแทบไม่มีเลย

2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิก มีคำถาม 7 ข้อ

การให้ความหมายระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกมี ดังนี้

มากที่สุด = 5 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกครั้ง

มาก = 4 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกือบทุกครั้ง

ปานกลาง = 3 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสองปีครึ่ง

น้อย = 2 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานนานๆครั้ง

น้อยที่สุด = 1 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแทบไม่มีเลย

3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ของสหกรณ์ของสมาชิก มีคำถาม 10 ข้อ

การให้ความหมายระดับการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ของสมาชิกมี ดังนี้

มากที่สุด = 5 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในขายผลผลิต/ซื้อสินค้า/

ฝากเงิน/กู้เงินและรับบริการของสหกรณ์เกินกว่า ร้อยละ 90 ของทั้งหมด

มาก = 4 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในขายผลผลิต/ซื้อสินค้า/

ฝากเงิน/กู้เงินและรับบริการของสหกรณ์เกินกว่า ร้อยละ 70 ของทั้งหมด

ปานกลาง = 3 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในขายผลผลิต/ซื้อสินค้า/

ฝากเงิน/กู้เงินและรับบริการของสหกรณ์เกินกว่า ร้อยละ 50 ของทั้งหมด

น้อย = 2 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในขายผลผลิต/ซื้อสินค้า /

ฝากเงิน/กู้เงินและรับบริการของสหกรณ์ เกินกว่า ร้อยละ 30 ของทั้งหมด

น้อยที่สุด = 1 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในขายผลผลิต/ซื้อสินค้า/

ฝากเงิน/กู้เงินและรับบริการของสหกรณ์น้อยกว่า ร้อยละ 30 ของทั้งหมด

4) การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบของสมาชิก มีคำถาม 6 ข้อ

การให้ความหมายการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบของสมาชิกมี ดังนี้
 มากที่สุด = 5 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบทุกครั้ง
 มาก = 4 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบเกือบทุกครั้ง
 ปานกลาง = 3 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบสองปีครั้ง
 น้อย = 2 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบนานๆ ครั้ง
 น้อยที่สุด = 1 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบแทบไม่มีเลย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ โดยปัญหา
 และอุปสรรค มีคำถามให้เลือก 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด เช่นเดียวกับ
 ตอนที่ 2 เกณฑ์ประเมินค่าเฉลี่ยคะแนน คือ

ค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.67 - 5.00 หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคในระดับมาก
 ค่าเฉลี่ยของคะแนน 2.34 - 3.66 หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคในระดับปานกลาง
 ค่าเฉลี่ยของคะแนน 1.00 - 2.33 หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคในระดับน้อย
 ส่วนข้อเสนอแนะเป็นคำถามปลายเปิดซึ่งจะนำมาวิเคราะห์เนื้อหาต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลและแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากการตอบแบบสอบถาม
 ของสมาชิก โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1 ศึกษาค้นคว้าทำหนังสือขอความร่วมมือ เสนอประธานกรรมการสหกรณ์ประสานไป
 ยังสมาชิก เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการศึกษา

3.2 เก็บรวบรวมแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 359 ชุด จากกลุ่มตัวอย่าง มาตรวจสอบ
 ความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อมูลเพื่ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์แล้วมาทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อคำนวณหาค่าสถิติต่างๆ ดังนี้ (กัลยา วาณิชย์บัญชา 2546: 258)

4.1 หาค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

4.2 หาค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อทราบการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ รวมทั้งหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เพื่อทราบการกระจายของข้อมูล

4.3 ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ (t-test) เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก ตามตัวแปรลักษณะบุคคลของสมาชิก โดยทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของข้อมูล 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน

4.4 ทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test หรือ One – way ANOVA) เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของข้อมูลตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป และเมื่อพบความแตกต่างในเชิงสถิติจะทำการทดสอบการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparisons) โดยวิธี LSD (Least Significant Different)

4.5 หาค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก

สำหรับเกณฑ์ประเมินค่าเฉลี่ยคะแนนใช้เกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1981: 182) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.67 - 5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยของคะแนน 2.34- 3.66 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยของคะแนน 1.00 - 2.33 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับน้อย

เกณฑ์การประเมินในภาพรวมส่วนใหญ่จะประกอบด้วย 3 - 6 ระดับ ซึ่งเกณฑ์การประเมิน 3 ระดับจะเป็นที่นิยมใช้กันมาก เนื่องจากกำหนดรายละเอียดง่าย โดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย (อยู่ระดับกลาง) สูงกว่าค่าเฉลี่ย และต่ำกว่าค่าเฉลี่ย นอกจากง่ายต่อการกำหนดค่า และยังง่ายต่อการให้คะแนน เนื่องจากความแตกต่างระหว่างระดับนั้นจะชัดเจน แต่ถ้าใช้ 5 หรือ 6 ระดับ ความแตกต่างระหว่างระดับจะแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย ซึ่งให้คะแนนยาก

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด จังหวัดศรีสะเกษ ที่ได้จากการเก็บแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วนจากกลุ่มตัวอย่างสมาชิก จำนวน 359 คน แล้วประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยเสนอรายละเอียดตามลำดับคือ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้สัญลักษณ์ต่างๆ ดังนี้ คือ

n	แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
Sig.	แทน ค่านัยสำคัญทางสถิติ
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน (t-test)
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน (F-test)
df	แทน ค่าความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
SS	แทน ค่าผลรวมของกำลังสองของการเบี่ยงเบน (Sum of Squares)
MS	แทน ค่าเฉลี่ยของกำลังสองของค่าเบี่ยงเบน (Mean of Squares)
*	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
**	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกจากกลุ่มตัวอย่าง โดยนำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการเป็นสมาชิก และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์

(n=359)		
ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	240	66.9
หญิง	119	33.1
อายุ		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี	19	5.3
31 – 40 ปี	156	43.5
41 – 50 ปี	100	27.9
51 ปี ขึ้นไป	84	23.4
รายได้ / ต่อเดือน		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท	55	15.3
5,001 - 8,000 บาท	147	40.9
8,001 - 11,000 บาท	95	26.5
11,001 บาท ขึ้นไป	62	17.3
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	78	21.7
มัธยมศึกษา	179	49.9
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	45	12.5
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	57	15.9

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาการเป็นสมาชิก		
ต่ำกว่า 5 ปี	58	16.2
6 – 10 ปี	117	49.3
11 – 15 ปี	28	7.8
16 – 20 ปี	35	9.7
21 ปี ขึ้นไป	61	17.0

จากตารางที่ 4.1 ลักษณะทั่วไปของสมาชิก พบว่า เมื่อจำแนกตามเพศ เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยมีเพศชายคิดเป็นร้อยละ 66.9 เป็นเพศหญิงร้อยละ 33.1 เมื่อจำแนกตามอายุ เกือบครึ่งมีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.5 รองลงมาอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.9 โดยมีอายุ 30 ปีหรือต่ำกว่ามีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5.3 เมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า เกือบครึ่งมีรายได้ระหว่าง 5,001 – 8,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.9 รองลงมามีรายได้ระหว่าง 8,001 – 11,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.5 และมีรายได้เท่ากับ 5,000 บาทหรือต่ำกว่ามีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.3 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในช่วงระดับมัธยมศึกษา คือ อยู่ในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 21.7 อยู่ในระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 49.9 และมีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือมากกว่าน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.5 เมื่อจำแนกตามจำนวนปีที่ เป็นสมาชิก พบว่าส่วนใหญ่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 6 ปีขึ้นไป คือ มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 6– 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 49.3 รองลงมา มีระยะเวลาเป็นสมาชิก 21 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 17.0 และมีระยะเวลาเป็นสมาชิกเท่ากับหรือต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.2 โดยมีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกน้อยที่สุด คือ 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.8

ตารางที่ 4.2 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์

(n = 359)

ตัวแปรที่ศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากแหล่งต่างๆ		
เจ้าหน้าที่สหกรณ์	109	30.4
การประชุมของสหกรณ์	71	19.8
สมาชิกสหกรณ์	66	18.4
แผ่นพับ โปสเตอร์	5	1.4
เจ้าหน้าที่ของรัฐ	35	9.7
บอร์ดประชาสัมพันธ์	73	20.3
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ความถี่ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากแหล่งต่างๆ		
รับรู้เป็นบางครั้ง	102	28.4
รับรู้ค่อนข้างบ่อย	149	41.5
รับรู้เป็นประจำ	108	30.1
รวม	359	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สมาชิกส่วนมาก คิดเป็นร้อยละ 30.4 รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ รองลงมารับรู้ข้อมูลข่าวสารจาก บอร์ดประชาสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 20.3 และ 19.8 จากการประชุมสหกรณ์ ตามลำดับ สำหรับความถี่ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์เกือบทั้งหมด รับรู้ค่อนข้างบ่อย คิดเป็นร้อยละ 41.5 รับรู้เป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 30.1 และรับรู้เป็นบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 28.4

ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ยางชุมน้อย จำกัด จังหวัดศรีสะเกษ

ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก แสดงดัง ตารางที่ 4.3–4.7

ตารางที่ 4.3 ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก

การมีส่วนร่วม	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.33	0.93	ปานกลาง
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	3.11	0.99	ปานกลาง
การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	3.27	0.89	ปานกลาง
การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ	3.12	1.02	ปานกลาง
เฉลี่ย	3.20	0.87	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สมาชิกมีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับ ปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.33 ส่วนการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 3.27 3.12 และ 3.11 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์
จำแนกเป็นรายข้อ

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. การมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิออกเสียง เลือกตั้งคณะกรรมการ	3.76	0.99	มาก
2. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ในที่ประชุม	3.40	1.44	ปานกลาง
3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการขออนุมัติ งบการเงินประจำปี	3.28	1.22	ปานกลาง

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
4. การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งผู้ตรวจสอบ ของสหกรณ์	3.13	1.21	ปานกลาง
5. การมีส่วนร่วมตัดสินใจรับสมาชิกใหม่ ของสหกรณ์	3.30	1.20	ปานกลาง
6. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องอื่นๆ ที่ต้องผ่านที่ประชุมสมาชิกสหกรณ์	3.12	1.18	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.33	0.93	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สมาชิกมีระดับการมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งคณะกรรมการ โดยเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.76 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า สมาชิกมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม อยู่ในระดับรองลงมา ค่าเฉลี่ย 3.40 และ การมีส่วนร่วมตัดสินใจรับสมาชิกใหม่ของสหกรณ์ ส่วนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการขออนุมัติงบประมาณประจำปี การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งผู้ตรวจสอบของสหกรณ์ และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องอื่นๆที่ต้องผ่านที่ประชุมสมาชิกสหกรณ์ อยู่ในระดับ 3.30, 3.28, 3.13 และ 3.12 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์
จำแนกเป็นรายข้อ

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. การมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนปฏิบัติงาน ประจำปีของสหกรณ์	3.33	1.05	ปานกลาง
2. การมีส่วนร่วมในการเสนอแนะ ข้อคิดเห็น การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์	3.09	1.13	ปานกลาง
3. การมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการ ดำเนินการ/ประธานกลุ่ม/เลขานุการกลุ่มของสหกรณ์	3.29	1.19	ปานกลาง

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
4. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ การดำเนินงานของสหกรณ์	2.93	1.24	ปานกลาง
5. การมีส่วนร่วมในการร่าง/เสนอแนะกฎระเบียบ ข้อบังคับของสหกรณ์ให้ทันเหตุการณ์	2.94	1.22	ปานกลาง
6. การมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์ เกี่ยวกับสวัสดิการของสมาชิกสหกรณ์	2.96	1.24	ปานกลาง
7. การมีส่วนร่วมในการประชุมกลุ่มของสมาชิก สหกรณ์	3.18	1.30	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.11	0.99	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 พบว่า สมาชิกมีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ โดยเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.11 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พบว่า สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนปฏิบัติงานประจำปีของสหกรณ์ การเสนอแนะข้อคิดเห็นการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ การเป็นคณะกรรมการดำเนินการ/ประธานกลุ่ม/เลขานุการกลุ่มของสหกรณ์ การตรวจสอบการดำเนินงานของสหกรณ์ การร่าง/เสนอแนะกฎระเบียบ ข้อบังคับของสหกรณ์ให้ทันเหตุการณ์ การกำหนดกฎเกณฑ์ เกี่ยวกับสวัสดิการของสมาชิกสหกรณ์ และ การประชุมกลุ่มของสมาชิกสหกรณ์ ทุกด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง

ตารางที่ 4.6 ระดับการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์
จำแนกเป็นรายข้อ

การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จากการขายผลผลิตให้กับสหกรณ์	3.49	0.99	ปานกลาง
2. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จากการซื้อสินค้าจากสหกรณ์	3.45	0.95	ปานกลาง

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการฝากเงินกับสหกรณ์	3.38	1.06	ปานกลาง
4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการกู้เงินจากสหกรณ์	3.49	1.11	ปานกลาง
5. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์เกี่ยวกับสวัสดิการของสมาชิกสหกรณ์	3.16	1.14	ปานกลาง
6. ท่านมีส่วนร่วมในการรับบริการน้ำดื่มของสหกรณ์	3.26	1.10	ปานกลาง
7. ท่านมีส่วนร่วมในการรับบริการคาร์แคร์ของสหกรณ์	3.25	1.29	ปานกลาง
8. ท่านมีส่วนร่วมในการรับบริการปั้มน้ำมันของสหกรณ์	3.37	1.21	ปานกลาง
9. ท่านมีส่วนร่วมในการรับบริการโรงสีข้าวของสหกรณ์	2.92	1.29	ปานกลาง
10. ท่านมีส่วนร่วมในการรับบริการในมินิมาร์ท	2.92	1.27	ปานกลาง
เฉลี่ย	3.20	0.87	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 พบว่า สมาชิกมีระดับการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ โดยเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.20 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ พบว่า สมาชิกมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการขายผลผลิตให้กับสหกรณ์ การรับผลประโยชน์จากการซื้อสินค้าจากสหกรณ์ การรับผลประโยชน์จากการฝากเงินกับสหกรณ์ และการรับผลประโยชน์จากการกู้เงินจากสหกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง และส่วนการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์เกี่ยวกับสวัสดิการของสมาชิกสหกรณ์อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

ตารางที่ 4.7 ระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจ
ของสหกรณ์ จำแนกเป็นรายข้อ

การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ ด้านการถือหุ้นตามข้อบังคับของสหกรณ์	3.39	1.04	ปานกลาง
2. การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ ด้านธุรกิจสินเชื่อ/เงินกู้	3.26	1.22	ปานกลาง
3. การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ ด้านธุรกิจเงินรับฝาก	3.21	1.04	ปานกลาง
4. การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ ด้านธุรกิจการรวบรวมผลผลิต	2.88	1.19	ปานกลาง
5. การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ ด้านธุรกิจซื้อ	3.04	1.17	ปานกลาง
6. การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ การปฏิบัติงานตามแผนงานประจำปี	2.96	1.33	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.12	1.02	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่า สมาชิกมีระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ โดยเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.12 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ พบว่า สมาชิกมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบด้านการถือหุ้นตามข้อบังคับของสหกรณ์ การควบคุมตรวจสอบด้านธุรกิจสินเชื่อ/เงินกู้ การควบคุมตรวจสอบด้านธุรกิจเงินรับฝาก การควบคุมตรวจสอบด้านธุรกิจการรวบรวมผลผลิต การควบคุมตรวจสอบด้านธุรกิจซื้อ และการควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนงานประจำปี อยู่ในระดับ ปานกลางทุกด้าน

การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ การเกษตรยางพารา น้อย จำกัด จังหวัดศรีสะเกษ ระหว่างสมาชิกที่มีเพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการเป็นสมาชิก ตำแหน่งและการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ต่างกัน โดยใช้แสดง การทดสอบค่า t-test ค่า F-test และเปรียบเทียบพหุคูณ โดยวิธี LSD (Least Significant Different)

ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบ ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ทั้ง 4 ด้าน ของสมาชิกจำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วม	เพศ					
	ชาย (n= 240)		หญิง (n=119)		t	Sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.35	0.87	3.28	1.04	0.59	0.55
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	3.11	0.94	3.10	1.09	0.62	0.95
การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	3.27	0.85	3.26	0.97	0.15	0.88
การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ	3.16	0.97	3.05	1.11	0.93	0.35
เฉลี่ย	3.22	0.82	3.17	0.96	0.48	0.62

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของ สหกรณ์ ทั้ง 4 ด้าน ของสมาชิกที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบ ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ทั้ง 4 ด้าน ของสมาชิกจำแนกตามอายุ

(n = 359)

การมีส่วนร่วม	แหล่งความแปรปรวน					
	Df	SS	MS	F	Sig	
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	3	64.65	21.55	31.01	0.00**
	ภายในกลุ่ม	355	246.70	0.69	-	-
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	3	77.65	25.87	33.26	0.00**
	ภายในกลุ่ม	355	276.21	0.77	-	-

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

การมีส่วนร่วม	แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	Sig
การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	3	84.59	28.19	49.70	0.00**
	ภายในกลุ่ม	355	201.41	0.56	-	-
การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ	ระหว่างกลุ่ม	6	88.42	29.47	36.54	0.00**
	ภายในกลุ่ม	355	286.30	0.80	-	-
เฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	6	77.82	25.94	46.61	0.00**
	ภายในกลุ่ม	355	197.00	0.55	-	-

หมายเหตุ การแบ่งกลุ่มอายุเป็น 4 กลุ่ม คือ 1) น้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี 2) อายุ 31 – 40 ปี 3) อายุ 41 – 50 ปี 4) อายุ 51 ปีขึ้นไป

จากตารางที่ 4.9 พบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ทั้งภาพรวมและรายด้านของสมาชิกที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจทั้ง 4 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ดังนั้น จึงต้องทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ระหว่างสมาชิกที่มีอายุต่างกัน โดยใช้วิธีการ LSD ดังตาราง 4.10 – 4.13

ตารางที่ 4.10 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ของสมาชิกที่มีอายุต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

อายุ	\bar{X}	S.D.	<= 30 ปี	31 – 40 ปี	41 – 50 ปี	51 ปีขึ้นไป
<= 30 ปี	3.00	1.18	-	-	-	-
31 – 40 ปี	2.92	0.83	0.71	-	-	-

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

อายุ	\bar{X}	S.D.	<= 30 ปี	31 – 40 ปี	41 – 50 ปี	51 ปี ขึ้นไป
41 – 50 ปี	3.48	0.89	0.02*	0.00**	-	-
51 ปี ขึ้นไป	3.97	0.64	0.00**	0.00**	0.00**	-
ค่าเฉลี่ยรวม	3.33	0.93	-	-	-	-

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.10 พบว่า สมาชิกที่มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแตกต่างจากสมาชิกที่มีอายุ 31 – 40 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ อายุ 51 ปี ขึ้นไป มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4.11 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์
ของสมาชิกที่มีอายุต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

อายุ	\bar{X}	S.D.	<= 30 ปี	31 – 40 ปี	41 – 50 ปี	51 ปี ขึ้นไป
<= 30 ปี	2.77	1.14	-	-	-	-
31 – 40 ปี	2.71	0.77	0.77	-	-	-
41 – 50 ปี	3.12	1.05	0.11	0.00**	-	-
51 ปี ขึ้นไป	3.88	0.77	0.00**	0.00**	0.00**	-
ค่าเฉลี่ยรวม	3.10	0.99	-	-	-	-

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.11 พบว่าสมาชิกที่มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี มีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างจากสมาชิกที่มีอายุ 31 – 40 ปี อายุ 41 – 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี มีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างจากสมาชิกที่มีอายุ 51 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.0 และอายุ 51 ปี ขึ้นไป มีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างจากสมาชิกที่มีอายุ 31 – 40 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และอายุ 51 ปี ขึ้นไป มีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างจากสมาชิกที่มีอายุ 41 – 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4.12 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ของสมาชิกที่มีอายุต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

อายุ	\bar{X}	S.D.	<= 30 ปี	31 – 40 ปี	41 – 50 ปี	51 ปี ขึ้นไป
<= 30 ปี	3.16	0.90	-	-	-	-
31 – 40 ปี	2.84	0.73	0.07	-	-	-
41 – 50 ปี	3.29	0.91	0.51	0.00**	-	-
51 ปี ขึ้นไป	4.08	0.50	0.00**	0.00**	0.00**	-
ค่าเฉลี่ยรวม	3.27	0.89	-	-	-	-

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.12 พบว่า สมาชิกที่มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี มีส่วนร่วมในผลประโยชน์แตกต่างจากสมาชิกที่มีอายุ 31 - 40 ปี อายุ 41 - 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ อายุ 51 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4.13 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์
ของสมาชิกที่มีอายุต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ

อายุ	\bar{X}	S.D.	<= 30 ปี	31 – 40 ปี	41 – 50 ปี	51 ปี ขึ้นไป
<= 30 ปี	2.91	1.30	-	-	-	-
31 – 40 ปี	2.69	0.79	0.31	-	-	-
41 – 50 ปี	3.14	1.01	0.30	0.00**	-	-
51 ปี ขึ้นไป	3.96	0.82	0.00**	0.00**	0.00**	-
ค่าเฉลี่ยรวม	3.12	1.02	-	-	-	-

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.13 พบว่า สมาชิกที่มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี มีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบแตกต่างจากสมาชิกที่มีอายุ 31 – 40 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี มีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบแตกต่างจากสมาชิกที่มีอายุ 41 – 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และอายุ 31 – 40 ปี มีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบแตกต่างจากสมาชิกที่มี และอายุ 51 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4.14 การเปรียบเทียบ ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ทั้ง 4 ด้าน
ของสมาชิกที่มีรายได้ต่างกัน

(n = 359)

การมีส่วนร่วม	แหล่งความแปรปรวน		df	SS	MS	F	Sig
	ระหว่างกลุ่ม	ภายในกลุ่ม					
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	3	79.64	26.54	40.67	0.00**	
	ภายในกลุ่ม	355	231.70	0.65	-	-	
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	3	119.94	39.98	60.68	0.00**	
	ภายในกลุ่ม	355	233.90	0.65	-	-	
การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	3	87.59	29.19	52.24	0.00**	
	ภายในกลุ่ม	355	198.41	0.55	-	-	

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

การมีส่วนร่วม	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ	ระหว่างกลุ่ม	3	122.37	40.79	57.38	0.00**
	ภายในกลุ่ม	355	252.35	0.71	-	-
เฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	3	97.71	32.57	65.08	0.00**
	ภายในกลุ่ม	355	177.66	0.50	-	-

หมายเหตุ การแบ่งกลุ่มรายได้ต่อเดือนเป็น 4 กลุ่ม คือ 1) น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท 2) รายได้ 5,001 – 8,000 3) รายได้ 8,001 – 11,000 บาท 4) รายได้ 11,001 บาทขึ้นไป

จากตารางที่ 4.14 พบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ของสมาชิกที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจทั้ง 4 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังนั้น จึงต้องทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ระหว่างสมาชิกที่มีรายได้ต่างกันโดยใช้วิธีการ LSD ดังตาราง 4.15 – 4.18

ตารางที่ 4.15 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ของสมาชิกที่มีรายได้ต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

รายได้	\bar{X}	S.D.	<= 5,000 บาท	5,001 – 8,000 บาท	8,001 – 11,000 บาท	11,001 บาทขึ้นไป
< = 5,000 บาท	2.86	1.01	-	-	-	-
5,001 – 8,000 บาท	2.95	0.82	0.49	-	-	-
8,001 – 11,000 บาท	3.67	0.81	0.00**	0.00**	-	-
11001 บาท ขึ้นไป	4.09	0.46	0.00**	0.00**	0.02*	-
ค่าเฉลี่ยรวม	3.33	0.93	-	-	-	-

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.15 พบว่า สมาชิกที่มีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแตกต่างจากสมาชิกที่มีรายได้ 5,001 – 8,000 บาทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ สมาชิกที่มีรายได้ 5,001 – 8,000 บาท มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแตกต่างจากสมาชิกที่มีรายได้ 8,001 – 11,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสมาชิกที่มีรายได้ 8,001 – 11,000 บาท มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแตกต่างจากสมาชิกที่มีรายได้ 11,001 บาท ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.16 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ของสมาชิกที่มีรายได้ต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

รายได้	\bar{X}	S.D.	<= 5,000 บาท	5,001 – 8,000 บาท	8,001 – 11,000 บาท	11,001 บาทขึ้นไป
<= 5,000 บาท	2.41	0.95	-	-	-	-
5,001 – 8,000 บาท	2.73	0.80	0.01*	-	-	-
8,001 – 11,000 บาท	3.44	0.82	0.00**	0.00**	-	-
11,001 บาท ขึ้นไป	4.10	0.64	0.00**	0.00**	0.00**	-
ค่าเฉลี่ยรวม	3.10	0.99	-	-	-	-

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.16 พบว่า สมาชิกที่มีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท มีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างจากสมาชิกที่มีรายได้ 5,001 – 8,000 บาทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสมาชิกสหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัดที่มีรายได้ 8,001 – 11,000 บาท มีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างจากสมาชิกที่มีรายได้ 11,001 บาท ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4.17 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์
ของสมาชิกที่มีรายได้ต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

รายได้	\bar{X}	S.D.	<= 5,000 บาท	5,001 – 8,000 บาท	8,001 – 11,000 บาท	11,001 บาทขึ้นไป
<= 5,000 บาท	3.11	0.85	-	-	-	-
5,001 – 8,000 บาท	2.82	0.75	0.01*	-	-	-
8,001 – 11,000 บาท	3.44	0.84	0.01*	0.00*	-	-
11,001 บาทขึ้นไป	4.20	0.34	0.00**	0.00**	0.00**	-
ค่าเฉลี่ยรวม	3.27	0.89	-	-	-	-

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.17 พบว่าสมาชิกที่มีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท มีส่วนร่วม
ในผลประโยชน์แตกต่างจากสมาชิกที่มีรายได้ 5,001-8,000 บาท และสมาชิกที่มีรายได้ 8,001-
11,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนสมาชิกที่มีรายได้ 11,001 ขึ้นไป อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4.18 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์
ของสมาชิกที่มีรายได้ต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ

รายได้	\bar{X}	S.D.	<= 5,000 บาท	5,001 – 8,000 บาท	8,001 – 11,000 บาท	11,001 บาทขึ้นไป
<= 5,000 บาท	2.34	1.06	-	-	-	-
5,001 – 8,000 บาท	2.80	0.79	0.00**	-	-	-
8,001 – 11,000 บาท	3.40	0.92	0.00**	0.00**	-	-
11,001 บาทขึ้นไป	4.16	0.55	0.00**	0.00**	0.00**	-
ค่าเฉลี่ยรวม	3.12	1.02	-	-	-	-

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.18 พบว่าสมาชิกที่มีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท มีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบแตกต่างจากสมาชิกที่มีรายได้ 5,001 – 11,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท มีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบแตกต่างจากสมาชิกที่มีรายได้ 11,000 บาท ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4.19 การเปรียบเทียบ ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ทั้ง 4 ด้าน ของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

(n = 359)

การมีส่วนร่วม	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	3	90.31	30.10	48.35	0.00**
	ภายในกลุ่ม	355	211.03	0.62	-	-
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	3	146.24	48.74	83.36	0.00**
	ภายในกลุ่ม	355	207.60	0.58	-	-
การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	3	124.16	41.38	90.78	0.00**
	ภายในกลุ่ม	355	161.48	0.45	-	-
การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ	ระหว่างกลุ่ม	3	157.94	52.64	86.21	0.00**
	ภายในกลุ่ม	355	216.79	0.61	-	-
เฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	3	127.23	42.41	101.63	0.00**
	ภายในกลุ่ม	355	148.14	0.41	-	-

หมายเหตุ การแบ่งกลุ่มระดับการศึกษาเป็น 4 กลุ่ม คือ 1) ประถมศึกษา 2) มัธยมศึกษา 3) อนุปริญญาหรือเทียบเท่า 4) ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

จากตารางที่ 4.19 พบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ในภาพรวมพบว่าสมาชิกที่มีการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจสหกรณ์การเกษตรยางพารา น้อย จำกัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ทั้ง 2 ด้านคือ การดำเนินงานและการควบคุมตรวจสอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สำหรับการมีส่วนร่วม

ในผลประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ดังนั้น จึงต้องทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ของสหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด จังหวัดศรีสะเกษ ของสมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก สหกรณ์ต่างกัน โดยใช้วิธีการ LSD ดังตาราง 4.20 – 4.23

ตารางที่ 4.20 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาต่างกันด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ระดับการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อนุปริญญา/เทียบเท่า	ปริญญาตรีขึ้นไป
ประถมศึกษา	2.90	0.89	-	-	-	-
มัธยมศึกษา	3.06	0.85	0.12	-	-	-
อนุปริญญา/เทียบเท่า	4.21	0.36	0.00**	0.00**	-	-
ปริญญาตรีขึ้นไป	4.03	0.63	0.00**	0.00**	0.24	-
ค่าเฉลี่ยรวม	3.33	0.93	-	-	-	-

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.20 พบว่า สมาชิกที่มีระดับการศึกษาอนุปริญญาหรือเทียบเท่ามีส่วนร่วม ในการตัดสินใจแตกต่างจากสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01 และระดับการศึกษาอนุปริญญาหรือเทียบเท่ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจแตกต่างจาก สมาชิกที่มีระดับศึกษามัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.21 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์
ของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาต่างกันด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ระดับการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อนุปริญญา/เทียบเท่า	ปริญญาตรีขึ้นไป
ประถมศึกษา	2.56	0.80	-	-	-	-
มัธยมศึกษา	2.77	0.82	0.47	-	-	-
อนุปริญญา/เทียบเท่า	4.20	0.46	0.00**	0.00**	-	-
ปริญญาตรีขึ้นไป	4.04	0.68	0.00**	0.00**	0.29	-
ค่าเฉลี่ยรวม	3.10	0.99	-	-	-	-

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.21 พบว่า สมาชิกที่มีระดับการศึกษาอนุปริญญาหรือเทียบเท่ามีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างจากสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และระดับการศึกษาอนุปริญญาหรือเทียบเท่ามีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างจากสมาชิกที่มีระดับศึกษามัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4.22 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์
ของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาต่างกันด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

ระดับการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อนุปริญญา/เทียบเท่า	ปริญญาตรีขึ้นไป
ประถมศึกษา	2.97	0.82	-	-	-	-
มัธยมศึกษา	2.82	0.73	0.21	-	-	-
อนุปริญญา/เทียบเท่า	4.11	0.39	0.00**	0.00**	-	-
ปริญญาตรีขึ้นไป	4.21	0.33	0.00**	0.00**	0.92	-
ค่าเฉลี่ยรวม	3.29	0.89	-	-	-	-

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.22 พบว่า สมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษามีส่วนร่วมในผลประโยชน์แตกต่างจากสมาชิกที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และระดับการศึกษาประถมศึกษามีส่วนร่วมในผลประโยชน์แตกต่างจากสมาชิกที่มีระดับการศึกษานุปริญญาหรือเทียบเท่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสมาชิกสหกรณ์การเกษตรยางพารา จำกัด ที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษามีส่วนร่วมในผลประโยชน์แตกต่างจากสมาชิกที่มีระดับการศึกษานุปริญญาหรือเทียบเท่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4.23 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ของสมาชิกที่มีระดับการศึกษาต่างกันด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ

ระดับการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อนุปริญญา/เทียบเท่า	ปริญญาตรีขึ้นไป
ประถมศึกษา	2.67	1.00	-	-	-	-
มัธยมศึกษา	2.72	0.79	0.59	-	-	-
อนุปริญญา/เทียบเท่า	4.20	0.52	0.00**	0.00**	-	-
ปริญญาตรีขึ้นไป	4.15	0.49	0.00**	0.00**	0.75	-
ค่าเฉลี่ยรวม	3.12	1.02	-	-	-	-

จากตารางที่ 4.23 พบว่า สมาชิกที่มีระดับการศึกษานุปริญญาหรือเทียบเท่า มีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบแตกต่างจากสมาชิกที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีระดับการศึกษานุปริญญาหรือเทียบเท่า มีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบแตกต่างจากสมาชิกที่มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4.24 การเปรียบเทียบ ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ทั้ง 4 ด้านของสมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ต่างกัน

(n = 359)

การมีส่วนร่วม	แหล่งความแปรปรวน		df	SS	MS	F	Sig
	ระหว่างกลุ่ม	ภายในกลุ่ม					
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	4	86.92	21.73	34.29	0.00**	
	ภายในกลุ่ม	354	224.43	0.63	-	-	
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	4	118.70	29.67	44.67	0.00**	
	ภายในกลุ่ม	354	235.84	0.66	-	-	

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

การมีส่วนร่วม	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	4	109.33	27.33	54.76	0.00**
	ภายในกลุ่ม	354	176.67	0.49	-	-
การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ	ระหว่างกลุ่ม	4	127.35	31.83	45.56	0.00**
	ภายในกลุ่ม	354	247.38	0.69	-	-
เฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	4	108.00	27.00	57.10	0.00**
	ภายในกลุ่ม	354	167.37	0.47	-	-

หมายเหตุ การแบ่งกลุ่มระยะเวลาการเป็นสมาชิกเป็น 5 กลุ่ม คือ 1) ต่ำกว่า 5 ปี 2) 6 – 10 ปี 3) 11 – 15 ปี 4) 16 – 20 ปี 5) 20 ปีขึ้นไป

จากตารางที่ 4.24 พบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ของสมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ต่างกัน ในภาพรวมการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าสมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ดังนั้น จึงต้องทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ของสมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ต่างกัน โดยใช้วิธีการ LSD ดังตารางที่ 4.25 – 4.28

ตารางที่ 4.25 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ของสมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ต่างกันด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ระยะเวลาการเป็นสมาชิก	\bar{X}	S.D.	<= 5 ปี	6 – 10 ปี	11 – 15 ปี	16 – 20 ปี	20 ปีขึ้นไป
< = 5 ปี	2.75	1.06	-	-	-	-	-
6 – 10 ปี	3.08	0.82	0.00**	-	-	-	-
11 – 15 ปี	3.47	0.84	0.01*	-	-	-	-

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

ระยะเวลาการเป็นสมาชิก	\bar{X}	S.D.	<= 5 ปี	6 – 10 ปี	11 – 15 ปี	16 – 20 ปี	20 ปีขึ้นไป
16 – 20 ปี	4.10	0.43	0.00**	0.00**	0.02*	-	-
20 ปีขึ้นไป	4.09	0.50	0.00**	0.00**	0.01*	0.95	-
เฉลี่ย	3.33	0.93	-	-	-	-	-

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.25 พบว่า สมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแตกต่างจากสมาชิกที่มีระยะเวลาเป็นสมาชิก 11 – 15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 20 ปี ขึ้นไป มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแตกต่างจากสมาชิกที่มีระยะเวลาเป็นสมาชิก น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี และ 11 – 15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ระยะเวลาการเป็นสมาชิก 20 ปี ขึ้นไป มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแตกต่างจากสมาชิกที่มีระยะเวลาเป็นสมาชิก 6 – 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4.26 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของ สหกรณ์ของสมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ต่างกันด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ระยะเวลาการเป็นสมาชิก	\bar{X}	S.D.	<= 5 ปี	6 – 10 ปี	11 – 15 ปี	16 – 20 ปี	20 ปีขึ้นไป
<= 5 ปี	2.52	0.94	-	-	-	-	-
6 – 10 ปี	2.82	0.78	0.01*	-	-	-	-
11 – 15 ปี	2.86	1.08	0.70	0.82	-	-	-
16 – 20 ปี	3.99	0.73	0.00**	0.00**	0.00**	-	-
20 ปีขึ้นไป	4.06	0.65	0.00**	0.00**	0.00**	0.67	-
เฉลี่ย	3.10	0.99	-	-	-	-	-

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.26 พบว่า สมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี มีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างจากสมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 16 – 20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 20 ปี ขึ้นไป มีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างจากสมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี และ 11 – 15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ระยะเวลาการเป็นสมาชิก 20 ปี ขึ้นไป มีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างจากสมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 6 – 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.27 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ของสมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ต่างกันด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

ระยะเวลาการเป็นสมาชิก	\bar{X}	S.D.	<= 5 ปี	6 – 10 ปี	11 – 15 ปี	16 – 20 ปี	20 ปีขึ้นไป
<= 5 ปี	2.88	0.84	-	-	-	-	-
6 – 10 ปี	2.90	0.74	0.79	-	-	-	-
11 – 15 ปี	3.33	0.81	0.00**	0.00**	-	-	-
16 – 20 ปี	4.19	0.42	0.00**	0.00**	0.00**	-	-
20 ปี ขึ้นไป	4.15	0.49	0.00**	0.00**	0.00**	0.80	-
เฉลี่ย	3.27	0.89	-	-	-	-	-

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.27 พบว่า สมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี มีส่วนร่วมในผลประโยชน์แตกต่างจากสมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 16 – 20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 20 ปี ขึ้นไป มีส่วนร่วมในผลประโยชน์แตกต่างจากสมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี และ 11 – 15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ระยะเวลาการเป็นสมาชิก 20 ปี ขึ้นไป มีส่วนร่วมในผลประโยชน์แตกต่างจากสมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 6 – 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.28 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์
ของสมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ต่างกันด้านการมีส่วนร่วมในการ
ควบคุมตรวจสอบ

ระยะเวลาการเป็นสมาชิก	\bar{X}	S.D.	<= 5 ปี	6 – 10 ปี	11 – 15 ปี	16 – 20 ปี	20 ปีขึ้นไป
<= 5 ปี	2.55	1.04	-	-	-	-	-
6 – 10 ปี	2.84	0.80	0.02*	-	-	-	-
11 – 15 ปี	2.76	1.11	0.28	0.62	-	-	-
16 – 20 ปี	4.05	0.66	0.00**	0.00**	0.00**	-	-
20 ปีขึ้นไป	4.12	0.61	0.00**	0.00**	0.00**	0.71	-
เฉลี่ย	3.12	1.02	-	-	-	-	-

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.28 พบว่าสมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี
มีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบแตกต่างจากสมาชิกที่มีระยะเวลาเป็นสมาชิก 16 – 20 ปี อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 20 ปี ขึ้นไป มีส่วนร่วม
ในการควบคุมตรวจสอบแตกต่างจากสมาชิกที่มีระยะเวลาเป็นสมาชิก น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี และ
11 – 15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ระยะเวลาการเป็นสมาชิก 20 ปี ขึ้นไป มีส่วนร่วม
ในการควบคุมตรวจสอบแตกต่างจากสมาชิกที่มีระยะเวลาเป็นสมาชิก 6 – 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.29 การเปรียบเทียบ ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ทั้ง 4 ด้าน
ของสมาชิกที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากแหล่งต่างๆ

(n = 359)

การมีส่วนร่วม	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	5	82.13	16.42	25.29	0.00**
	ภายในกลุ่ม	356	229.21	0.64	-	-
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	5	77.26	15.45	19.72	0.00**
	ภายในกลุ่ม	356	276.58	0.78	-	-
การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	5	102.09	20.41	39.18	0.00**
	ภายในกลุ่ม	356	183.91	0.52	-	-
การมีส่วนร่วมในการควบคุม ตรวจสอบ	ระหว่างกลุ่ม	5	75.69	15.13	17.87	0.00**
	ภายในกลุ่ม	356	299.04	0.84	-	-
เฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	5	80.04	16.00	28.93	0.00**
	ภายในกลุ่ม	356	195.33	0.55	-	-

หมายเหตุ การแบ่งกลุ่มการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์เป็น 6 กลุ่ม คือ

- 1) จากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ 2) จากการประชุมของสหกรณ์ 3) จากสมาชิกสหกรณ์
- 4) จากแผ่นพับ โปสเตอร์ 5) จากเจ้าหน้าที่ของรัฐ 6) จากบอร์ดประชาสัมพันธ์

จากตารางที่ 4.29 พบว่าการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ของสมาชิกที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากแหล่งต่างๆต่างกันในภาพรวม พบว่าสมาชิกที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากแหล่งต่างๆต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจสหกรณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ทั้ง 2 ด้านคือ การดำเนินงาน ในผลประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สำหรับการควบคุมตรวจสอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ดังนั้น จึงต้องทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ของสมาชิกที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากแหล่งต่างๆต่างกัน โดยใช้วิธีการ LSD ดังตาราง 4.30

ตารางที่ 4.30 การเปรียบเทียบ ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ทั้ง 4 ด้านของสมาชิกที่มีความถี่ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ต่างกัน

(n = 359)

การมีส่วนร่วม	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	2	39.89	19.94	26.15	0.00**
	ภายในกลุ่ม	356	271.46	0.76	-	-
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	2	71.29	35.64	44.91	0.00**
	ภายในกลุ่ม	356	282.55	0.79	-	-
การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	2	40.71	20.35	29.54	0.00**
	ภายในกลุ่ม	356			-	-
การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ	ระหว่างกลุ่ม	2	66.25	33.12	38.22	0.00**
	ภายในกลุ่ม	356	308.48	0.86	-	-
เฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	2	52.58	26.29	42.01	0.00**
	ภายในกลุ่ม	356	222.79	0.62	-	-

หมายเหตุ การแบ่งกลุ่มการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์เป็น 3 กลุ่ม คือ

- 1) รับรู้เป็นบางครั้ง
- 2) รับรู้ค่อนข้างบ่อย
- 3) รับรู้เป็นประจำ

จากตารางที่ 430 พบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ของสมาชิกที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ต่างกัน ในภาพรวม พบว่าสมาชิกที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจสหกรณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ทั้ง 2 ด้านคือ การดำเนินงานในผลประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับ

การควบคุมตรวจสอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน

ดังนั้น จึงต้องทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ของสมาชิกที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ต่างกัน โดยใช้วิธีการ LSD ดังตาราง 4.31 – 4.34

ตารางที่ 4.31 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ของสมาชิกที่มีรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ต่างกันด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ระยะเวลาการเป็นสมาชิก	\bar{X}	S.D.	รับรู้ เป็นบางครั้ง	รับรู้ ค่อนข้างบ่อย	รับรู้ เป็นประจำ
รับรู้เป็นบางครั้ง	3.05	1.01	-	-	-
รับรู้ค่อนข้างบ่อย	3.15	0.80	0.40	-	-
รับรู้เป็นประจำ	3.83	0.81	0.00**	0.40	-
เฉลี่ย	3.33	0.93	-	-	-

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.31 พบว่า สมาชิกที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารบางครั้ง มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแตกต่างจากสมาชิกที่มีมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารค่อนข้างบ่อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.32 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์
ของสมาชิกที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ต่างกันด้านการมีส่วนร่วม
ในการดำเนินงาน

ระยะเวลาการเป็นสมาชิก	\bar{X}	S.D.	รับรู้ เป็นบางครั้ง	รับรู้ ค่อนข้างบ่อย	รับรู้ เป็นประจำ
รับรู้เป็นบางครั้ง	2.74	1.00	-	-	-
รับรู้ค่อนข้างบ่อย	2.86	0.84	0.29	-	-
รับรู้เป็นประจำ	3.78	0.84	0.00**	0.00**	-
เฉลี่ย	3.10	0.99	-	-	-

จากตารางที่ 4.32 พบว่า สมาชิกที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารบางครั้ง มีส่วนร่วมในการ
ดำเนินงานแตกต่างจากสมาชิกที่มีมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารค่อนข้างบ่อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.33 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์
ของสมาชิกที่มีรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ต่างกันด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

ระยะเวลาการเป็นสมาชิก	\bar{X}	S.D.	รับรู้ เป็นบางครั้ง	รับรู้ ค่อนข้างบ่อย	รับรู้ เป็นประจำ
รับรู้เป็นบางครั้ง	3.17	0.85	-	-	-
รับรู้ค่อนข้างบ่อย	2.98	0.83	0.07	-	-
รับรู้เป็นประจำ	3.77	0.80	0.00**	0.07	-
เฉลี่ย	3.27	0.89	-	-	-

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.33 พบว่า สมาชิกที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารบางครั้ง มีส่วนร่วมในผล ประโยชน์ แตกต่างจากสมาชิกที่มีมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารค่อนข้างบ่อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.34 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ของสมาชิกที่มีรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ต่างกันด้านการมีส่วนร่วม ในการควบคุมตรวจสอบ

ระยะเวลาการเป็นสมาชิก	\bar{X}	S.D.	รับรู้เป็น บางครั้ง	รับรู้ค่อนข้าง บ่อย	รับรู้เป็น ประจำ
รับรู้เป็นบางครั้ง	2.85	1.08	-	-	-
รับรู้ค่อนข้างบ่อย	2.83	0.86	0.84	-	-
รับรู้เป็นประจำ	3.78	0.87	0.00**	0.00**	-
เฉลี่ย	3.12	1.02	-	-	-

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.34 พบว่า สมาชิกที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารบางครั้ง มีส่วนร่วมในการ ควบคุมตรวจสอบแตกต่างจากสมาชิกที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารค่อนข้างบ่อย อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05 ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.35

ดังนั้น การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรยางพารา น้อย จำกัด จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า สมาชิกรับรู้ข้อมูลข่าวสารเป็นประจำ ซึ่งเป็นผลดีต่อสมาชิกใน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในด้านการดำเนินงาน ในด้านผลประโยชน์ และในด้านการ ควบคุมตรวจสอบของสมาชิกสหกรณ์ ดังตารางเปรียบเทียบที่ 4.3

ตารางที่ 4.35 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในแต่ละด้านกับตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	ภาพรวม		การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ		การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน		การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์		การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ	
	แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
เพศ		/		/		/		/		/
อายุ	/		/		/		/		/	
รายได้	/		/		/		/		/	
ระดับการศึกษา	/		/		/		/		/	
ระยะเวลาการเป็นสมาชิก	/		/		/		/		/	
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์	/		/		/		/		/	

จากตารางที่ 4.35 พบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก มีความไม่แตกต่างกันระหว่างเพศ ส่วนอายุ รายได้ ระดับการศึกษา และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ ระยะเวลาการเป็นสมาชิก มีความแตกต่างกัน

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรค ในการศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์

ตารางที่ 4.36 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์

ปัญหาและอุปสรรค	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ไม่มีเวลาเข้าร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์	3.65	1.03	ปานกลาง
2. เห็นว่าการมีส่วนร่วมไม่เกิดมีประโยชน์โดยตรงกับสมาชิก	3.48	1.13	ปานกลาง
3. ไม่เข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกสหกรณ์	3.34	0.91	ปานกลาง
4. ขาดสิ่งจูงใจในการมีส่วนร่วมกับสหกรณ์	3.30	1.06	ปานกลาง
5. สหกรณ์มีธุรกิจให้บริการแก่สมาชิกไม่ครบถ้วนตามความต้องการของสมาชิก	3.15	1.14	ปานกลาง
6. การให้บริการของเจ้าหน้าที่	3.24	1.05	ปานกลาง
7. การให้บริการของคณะกรรมการ	3.14	0.96	ปานกลาง
8. การเดินทางไม่สะดวก	3.12	1.07	ปานกลาง
9. สินค้าหรือบริการของสหกรณ์ไม่ตรงกับความต้องการ (เช่น คุณภาพ ราคา)	2.97	1.44	ปานกลาง
เฉลี่ย	3,20	0.87	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.36 พบว่า จากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 359 ชุด มีปัญหาอุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิกในการศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ สมาชิกไม่มีเวลาเข้าร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ เห็นว่าการมีส่วนร่วมไม่เกิดมีประโยชน์โดยตรงกับสมาชิก ไม่เข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของสมาชิก ขาดสิ่งจูงใจในการมีส่วนร่วมกับสหกรณ์ สหกรณ์มีธุรกิจให้บริการแก่สมาชิกไม่ครบถ้วน ตามความต้องการของสมาชิก การให้บริการของเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการ การเดินทางไม่สะดวก และสินค้าหรือบริการของสหกรณ์ไม่ตรงกับความต้องการ (เช่นคุณภาพ ราคา) อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.20

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด จังหวัดศรีสะเกษ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของสมาชิก ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจ และปัญหาอุปสรรคจากระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก ผู้ศึกษาขอเสนอสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 สภาพทั่วไปของสมาชิก และการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า

1.1.1 **ลักษณะทั่วไปของสมาชิก** เมื่อจำแนกตามเพศ เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยมีเพศชายคิดเป็นร้อยละ 66.9 เมื่อจำแนกตามอายุ เกือบครึ่งมีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.5 เมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่าเกือบครึ่งมีรายได้ระหว่าง 5,001 – 8,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.9 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในช่วงระดับมัธยม คือ คิดเป็นร้อยละ 49.9 อยู่ในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 21.7 เมื่อจำแนกตามจำนวนปีที่ เป็นสมาชิก ส่วนใหญ่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 10 ปีลงมา คือ มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกมากที่สุดคือ 6– 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 49.3 รองลงมา มีระยะเวลาเป็นสมาชิก 21 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 17.0 และมีระยะเวลาการเป็นสมาชิกต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.2

1.1.2 **สมาชิกรับรู้ข่าวสาร** เกี่ยวกับสหกรณ์จากเจ้าหน้าที่สหกรณ์มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 30.4 รองลงมา รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากบอร์ดประชาสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 20.3 และ 19.8 ตามลำดับ สำหรับความถี่ในการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์นั้นรับรู้อย่างน้อย มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.5 รับรู้เป็นประจำ ร้อยละ 30.1 และรับรู้เป็นบางครั้งคิดเป็นร้อยละ 28.4

1.2 ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า

1.2.1 การมีส่วนร่วมในภาพรวมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.33 ส่วนการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 3.27, 3.12 และ 3.11 ตามลำดับ

1.2.2 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการตัดสินใจของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่าสมาชิกมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งคณะกรรมการอยู่ในระดับมากและในการแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการขออนุมัติงบประมาณประจำปี การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการ การมีส่วนร่วมตัดสินใจรับสมาชิกใหม่ และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องอื่น ๆ ที่ต้องผ่านที่ประชุมสมาชิกสหกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง

1.2.3 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พบว่า สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนปฏิบัติงานประจำปี การเสนอแนะข้อคิดเห็นการดำเนินธุรกิจ การเป็นคณะกรรมการดำเนินการ ประธานกลุ่มเลขานุการกลุ่ม การตรวจสอบการดำเนินงาน การร่วมเสนอแนะกฎระเบียบ ข้อบังคับของสหกรณ์ให้ทันเหตุการณ์ การกำหนดกฎเกณฑ์ เกี่ยวกับสวัสดิการของสมาชิกสหกรณ์ และการประชุมกลุ่มของสมาชิกสหกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง

1.2.4 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในผลประโยชน์ของสมาชิก ในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ พบว่า สมาชิกมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการขายผลผลิตให้กับสหกรณ์ การรับผลประโยชน์จากการกู้เงินจากสหกรณ์ อยู่ในระดับปานกลางเท่ากัน การรับผลประโยชน์จากการซื้อสินค้าจากสหกรณ์ การรับผลประโยชน์จากการฝากเงินกับสหกรณ์ ส่วนการมีส่วนร่วมในการการรับผลประโยชน์เกี่ยวกับสวัสดิการของสมาชิกสหกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง

1.2.5 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการควบคุมตรวจสอบของสมาชิก ในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ พบว่า สมาชิกมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ ด้านการถือหุ้นตามข้อบังคับของสหกรณ์ การควบคุมตรวจสอบด้านธุรกิจสินเชื่อ การควบคุมตรวจสอบด้านธุรกิจเงิน

รับฝาก การควบคุมตรวจสอบด้านธุรกิจการรวบรวมผลผลิต การควบคุมตรวจสอบด้านธุรกิจซื้อ และการควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนงานประจำปี อยู่ในระดับปานกลาง

1.3 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ จำแนกตามสภาพทั่วไปของสมาชิก

พบว่า สมาชิกที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนสมาชิกที่มี อายุ รายได้ การศึกษา ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์ทั้ง 4 ด้านคือ การตัดสินใจ การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการควบคุมตรวจสอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

1.4 ปัญหาอุปสรรคจากการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์ พบว่า

ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ มีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.26 ได้แก่ ไม่มีเวลาเข้าร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ค่าเฉลี่ย 3.65 รองลงมาได้แก่ เห็นว่าการมีส่วนร่วมไม่เกิดประโยชน์โดยตรงกับสมาชิกสหกรณ์ และไม่เข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกสหกรณ์ ค่าเฉลี่ย 3.48, 3.34 ขาดสิ่งจูงใจในการมีส่วนร่วมกับสหกรณ์ ค่าเฉลี่ย 3.30 เห็นว่า การให้บริการของเจ้าหน้าที่ ค่าเฉลี่ย 3.24 สหกรณ์มีธุรกิจให้บริการแก่สมาชิกไม่ครบถ้วนตามต้องการของสมาชิก ค่าเฉลี่ย 3.15 การให้บริการของคณะกรรมการ ค่าเฉลี่ย 3.14 การเดินทางไม่สะดวก ค่าเฉลี่ย 3.12 สินค้าหรือบริการของสหกรณ์ไม่ตรงกับความต้องการ ค่าเฉลี่ย 2.97 ตามลำดับ

2. อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก มีประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจแต่ละด้าน สมาชิกระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง แต่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพวรรณ วณิแสง (2553: 42) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดกระบี่ พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์โดยรวมมีระดับการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านเรียงตามลำดับ พบว่า ด้านผลประโยชน์มีระดับการมีส่วนร่วมในระดับมาก และด้านการ

ปฏิบัติการด้านการตัดสินใจ ด้านการประเมินผล มีระดับการมีส่วนร่วมในระดับปานกลางตามลำดับ การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์นิคมในจังหวัดกระบี่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ ระดับการศึกษา รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือนมีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกแตกต่างกัน แต่อายุ ศาสนา อาชีพ ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก มีระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การที่ผลการศึกษาพบว่า สมาชิก มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจอยู่ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจแต่ละด้าน สมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก ในเรื่องการมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิออกเสียงเรียกตั้งคณะกรรมการ แต่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง อาจเกิดจากเหตุผลหลายประการ เช่น 1) สะดวกในการมีส่วนร่วมกับสหกรณ์ 2) สมาชิกสหกรณ์เห็นว่า สหกรณ์ไม่มีบทบาทในการส่งเสริมให้สมาชิกอยู่ดีกินดี 3) สภาพพื้นที่ ถนนหนทางที่จะไป สหกรณ์ไม่สะดวก 4) สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ไม่มีเวลาร่วมกิจกรรมกับสหกรณ์ เป็นต้น เนื่องจากมีภาระหน้าที่และความรับผิดชอบในหน้าที่การงานของตนเอง ต้องประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงชีวิตตนเองและครอบครัว ทำให้ไม่มีเวลามากพอ ดังนั้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านต่างๆ จะเกิดขึ้นหลังจากเสร็จหน้าที่การงานของตนเองแล้ว 5) สมาชิกเห็นว่าผลประโยชน์ของตนเองเป็นเรื่องสำคัญ ส่วนการดำเนินงานและการตัดสินใจ เป็นเรื่องของสหกรณ์

2.2 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ กับ เพศ และระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ซึ่งมีความสอดคล้องในเรื่องของเพศ และตำแหน่ง และไม่สอดคล้องในเรื่องของระยะเวลาเป็นสมาชิกกับงานวิจัยของ อนันต์ ทับอินทร์ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง มะปรางมัน ปัตตานี จำกัด จังหวัดปัตตานี ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง มะปรางมัน ปัตตานี จำกัด จังหวัดปัตตานี มีส่วนร่วมโดยเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ สมาชิกสหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง มะปรางมัน ปัตตานี จำกัด อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันส่วนการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าเฉลี่ยของเพศชายมากกว่าเพศหญิง กลุ่มตัวอย่างที่รายได้และการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจไม่แตกต่างกัน ที่มีจำนวนปีที่ เป็นสมาชิก

สหกรณ์ต่างกันมีส่วนร่วมในผลประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีส่วนร่วมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีส่วนร่วมในผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีส่วนร่วมในการประเมินผล และมีส่วนร่วมโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การที่ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์กับเพศ และระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเกิดจากการที่สหกรณ์ให้บริการสมาชิก โดยไม่เลือก เพศ ตำแหน่ง ระยะเวลาเป็นสมาชิก ทุกคนมีความเท่าเทียมกันในการใช้บริการของสหกรณ์

2.3 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิก ในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์กับอายุ รายได้ การศึกษา พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของอนันต์ ทับอินทร์ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง มะปรางมัน ปัตตานี จำกัด จังหวัดปัตตานี ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง มะปรางมัน ปัตตานี จำกัด จังหวัดปัตตานี มีส่วนร่วมโดยเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ สมาชิกสหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง มะปรางมัน ปัตตานี จำกัด อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าเฉลี่ยของเพศชายมากกว่าเพศหญิง กลุ่มตัวอย่างที่รายได้และการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจไม่แตกต่างกันที่มีจำนวนปีที่ เป็นสมาชิกสหกรณ์ต่างกัน มีส่วนร่วมในผลประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีส่วนร่วมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีส่วนร่วมในผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีส่วนร่วม ในการประเมินผล และมีส่วนร่วมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การที่ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ กับอายุ รายได้ การศึกษา พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเกิดจากวิถีภาวะสมาชิกสหกรณ์ที่มีสูง จะมีความรับผิดชอบสูงขึ้นตามวัย ซึ่งเป็นแนวทางเดียวกันกับการศึกษา ส่วนรายได้ ผู้ที่มีรายได้สูง จะเอื้อประโยชน์ให้กับสมาชิกสหกรณ์ ทำให้สามารถมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจมากขึ้น เพราะมีความคล่องตัวที่เกิดจากรายได้

2.4 ภาพรวมพบว่าสมาชิกที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจสหกรณ์ แตกต่างกัน และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ทั้ง 4 ด้าน คือ การตัดสินใจ การดำเนินงาน ในผลประโยชน์ และการควบคุม ตรวจสอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เกิดจากการที่สมาชิกสหกรณ์ ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการตัดสินใจ การดำเนินงาน ผลประโยชน์และการควบคุม ตรวจสอบ เพราะสมาชิกมองถึงผลประโยชน์ที่ตนเองจะได้รับมากกว่า ส่วนเรื่องการตัดสินใจ เป็นเรื่องของคณะกรรมการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพงษ์ แป้นทอง (2546: 28) ศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร พบว่า การรับรู้ข่าวสารจากวิทยุมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

การที่ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจสหกรณ์ แตกต่างกันการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์อยู่เสมอๆ ทำให้สามารถติดตามข่าวสารการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ได้อย่างต่อเนื่องและสามารถที่จะรับรู้ข้อมูลต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วทำให้สมาชิกสามารถที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างตรงจุด ถูกต้อง และมีความผิดพลาดน้อยที่สุด

2.5 ปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก ในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ พบว่า มีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.26 ได้แก่ ไม่มีเวลาเข้าร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ค่าเฉลี่ย 3.65 รองลงมาเห็นว่าการมีส่วนร่วมไม่เกิดมีประโยชน์โดยตรงกับสมาชิก ค่าเฉลี่ย 3.48 และ ไม่เข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกสหกรณ์ ค่าเฉลี่ย 3.34 ขาดสิ่งจูงใจในการมีส่วนร่วมกับสหกรณ์ ค่าเฉลี่ย 3.30 การให้บริการของเจ้าหน้าที่ ค่าเฉลี่ย 3.24 สหกรณ์มีธุรกิจให้บริการแก่สมาชิกไม่ครบถ้วนตามความต้องการของสมาชิก ค่าเฉลี่ย 3.15 การให้บริการของคณะกรรมการ ค่าเฉลี่ย 3.14 การเดินทางไม่สะดวกค่าเฉลี่ย 3.12 และสินค้าหรือบริการของสหกรณ์ไม่ตรงกับความต้องการของสมาชิก (คุณภาพ และ ราคา) ค่าเฉลี่ย 2.97

การที่ผลการศึกษาได้ผลดังกล่าว เกิดจากการที่สหกรณ์ให้การศึกษาดูแบบ หลักการอุดมการณ์และวิธีการสหกรณ์น้อย การประชาสัมพันธ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับกิจกรรมงานของสหกรณ์ เจ้าหน้าที่สหกรณ์มีความรู้ในเรื่องของการตลาด การบริหารการจัดการสหกรณ์ที่ด้อย การวิเคราะห์

จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคและความต้องการของสมาชิก อีกทั้งสหกรณ์ไม่มีประสบการณ์ในการบริหารธุรกิจและยังรวมไปถึงการบริหารธุรกิจแบบราชการ ประกอบกับสมาชิกสหกรณ์ต้องประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงชีวิตตนเองและครอบครัว ทำให้ไม่มีเวลามากพอ ส่งผลให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจสหกรณ์น้อยลง ทำให้การมีส่วนร่วมของสมาชิก มีปัญหาอุปสรรค ดังกล่าว

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

3.1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเกิดจากการมีส่วนร่วมในการประชุมกลุ่มของสมาชิก และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ที่ต้องผ่านที่ประชุมกลุ่มสมาชิกมีปานกลาง ซึ่งถือได้ว่าสหกรณ์มีปัญหาตั้งแต่ระดับพื้นฐานหรือระดับฐานรากในการร่วมดำเนินธุรกิจของสมาชิก เพราะตามเจตนารมณ์ของระบบสหกรณ์แล้วการจัดบริการต่างๆ ต้องมีฐานมาจากสมาชิกว่ามีความเดือดร้อนเรื่องอะไร ต้องการร่วมกันจัดบริการอะไรผ่านสหกรณ์ ไม่ใช่สหกรณ์ตัดสินใจจัดบริการภายในสำนักงานฯ เพื่อหวังผลทางธุรกิจ อีกประการหนึ่งสหกรณ์การภาคเกษตรซึ่ง สมาชิกสหกรณ์ ถือว่ามีความสำคัญเพราะเป็นทั้งเจ้าของและผู้ให้บริการ หากสมาชิกสหกรณ์ไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินธุรกิจจะส่งผลถึงการดำเนินงานของสหกรณ์ในที่สุด เพื่อแก้ปัญหานี้โดยพัฒนาสมาชิกสหกรณ์ให้เข้มแข็ง เช่น

1) วางระบบการเลือกสรรผู้นำกลุ่มสมาชิก เช่น ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม ให้มีประสิทธิภาพ ให้ได้ผู้นำที่มีภาวะผู้นำ มีจิตอาสา มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เสียสละ สามารถนำองค์กรให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของระบบสหกรณ์ ทั้งนี้ อาจจัดชั้นสมาชิกเพื่อคัดกรองสมาชิกที่จะสมัครผู้นำกลุ่มในเบื้องต้น การใช้วิธีการชี้เป้าบุคคลที่เห็นว่าเหมาะสมในกรณีจำเป็น รวมถึงการจัดอบรมความรู้แก่ประธานกลุ่ม/เลขานุการกลุ่มคนใหม่อย่างต่อเนื่องเพื่อให้รู้บทบาทหน้าที่ ฯลฯ

2) สหกรณ์ต้องวางระบบให้สมาชิกสหกรณ์ขับเคลื่อน มีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เช่น การให้อำนาจที่ประชุมกลุ่มคัดเลือกผู้สมัครเป็นสมาชิกใหม่ การให้ความเห็นประกอบในการอนุมัติเงินกู้ สินเชื่อและหลักประกัน รวมถึงการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในการเร่งรัดหนี้สินต่างๆ การจัดสวัสดิการแก่สมาชิกและชุมชนในพื้นที่ ฯลฯ ไม่เช่นนั้น สมาชิกสหกรณ์จะเป็นแค่โครงร่างแต่ขาดบทบาทหน้าที่ ส่งผลถึงมีส่วนร่วมในการประชุมกลุ่มของสมาชิก และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ที่ต้องผ่านที่ประชุมกลุ่มสมาชิก ทำให้ระดับด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกของสหกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง เช่น ผลการศึกษาที่ปรากฏ

3) สหกรณ์ต้องจัดกิจกรรมการกระตุ้นการพัฒนาสมาชิกสหกรณ์ โดยวาง กฎเกณฑ์การตัดสินใจให้รางวัลให้สอดคล้องการผลักดันการพัฒนาสมาชิกสหกรณ์ เช่น การประกวด กลุ่มสมาชิกสหกรณ์ดีเด่นประจำปีแล้วอาจให้รางวัลโดยการพาไปทัศนศึกษาในพื้นที่ที่ทั้งกลุ่มสมาชิก สหกรณ์การคัดเลือกประธานกลุ่ม/เลขานุการกลุ่มดีเด่นประจำปีเพื่อมอบประกาศนียบัตรเชิดชูเกียรติ ฯลฯ

3.1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของ สหกรณ์ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ส่งผลถึงการร่วมดำเนินธุรกิจของสมาชิกอยู่ในระดับปาน กลาง ซึ่งสอดคล้องตามแนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมี โอกาสที่จะเกิดการตัดสินใจรับกิจการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับตน หรือครอบครัว/ชุมชนของตน เพราะ หากสมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแล้วผลที่เกิดขึ้นย่อมสอดคล้องกับความต้องการ ตรงปัญหาที่ ตนประสบ รวมถึงการเกิดความรู้สึกผูกพัน รักห่วงแหน รู้สึกเป็นเจ้าของต้องดูแลรักษา ซึ่งตาม ระบบสหกรณ์ สมาชิกมีฐานะเป็นเจ้าของ ผู้บริหารควบคุมตรวจสอบ และผู้ใช้บริการ รวมถึงต้องมี ระบบการส่งต่อจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นให้สหกรณ์คงอยู่อย่างถาวร สหกรณ์ควรดำเนินการ เช่น

1) การปรับโครงสร้างองค์กรของสหกรณ์ใหม่ รวมถึงการปรับปรุงข้อบังคับ ระเบียบให้ยืดหยุ่น เพื่อวางระบบงานให้สมาชิกสหกรณ์เข้ามามีส่วนร่วมในสหกรณ์ให้มากที่สุด อาทิ ระบบงานการศึกษาอบรม/จัดสวัสดิการ เป็นโครงการเพื่อให้สมาชิกสหกรณ์เข้ามาร่วมบริหาร โครงการกับเจ้าหน้าที่สหกรณ์ /ปรับระบบงานการประชาสัมพันธ์การรับรู้ข่าวสาร โดยวางระบบ การสื่อสารระหว่างสหกรณ์ สมาชิก รวมถึงตัวข่าวสารและสื่อ ให้เกิดประสิทธิภาพทั้งการสื่อสาร ในลักษณะทางเดียว และการสื่อสาร 2 ทาง ฯลฯ เพื่อเปิดให้สมาชิกสหกรณ์เข้ามามีส่วนร่วม

2) ปรับการจัดการกระบวนการและการมุ่งเน้นผู้ใช้บริการ ตาม กระบวนการบริหารจัดการสมัยใหม่ เช่น การบริหารแบบองค์รวม /การบริหารจัดการตามทฤษฎี BSC และใช้ KPI เป็นตัวชี้วัด มาใช้พัฒนากระบวนการบริหารจัดการของสหกรณ์เพื่อให้เกิด ผลประโยชน์สูงสุดกับองค์กร สหกรณ์ต้องปฏิบัติ เช่น เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกและสมาชิก สหกรณ์เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการสหกรณ์ตาม ระบบธรรมาภิบาล /ไม่ให้มีระบบ อุปถัมภ์ การให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายเข้าร่วมในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT) ในการวางแผนกลยุทธ์ เหล่านี้ก็มีส่วนที่สมาชิกจะเข้าร่วมในการรับรู้ตัดสินใจร่วมใน การดำเนินธุรกิจสหกรณ์ในที่สุด

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในเชิงคุณภาพ เพื่อจะได้รับความรู้ในความคิดเห็นของสมาชิกเพิ่มเติมจากการใช้มาตราประมาณค่าตามการวิจัยในเชิงสำรวจ

3.2.2 ควรมีการศึกษาวิจัย ในเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในแต่ละธุรกิจ / แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจสหกรณ์และทำธุรกิจให้ครบวงจรในแต่ละธุรกิจ / แรงจูงใจในการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในแต่ละธุรกิจ เพื่อนำไปวางแผนพัฒนางานสหกรณ์ในแต่ละด้านหรือในแต่ละธุรกิจให้ตรงประเด็นยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรณีศ เชื้อศิริถาวร (2554) “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน
เกษตรกร อำเภอภูค้อ จังหวัดอุดรธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2546) *การสหกรณ์ในประเทศไทย* กรุงเทพมหานคร ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย
- _____ (2556) *วาระแห่งชาติด้านสหกรณ์* กรุงเทพมหานคร ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
เกียรติศักดิ์ เอื้อเพื่อ (2546) “การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารงาน
ขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาอำเภอมือจอย โสธร จังหวัดยโสธร” ภาคนิพนธ์
ปริญญาพัฒนบริหารศาสตร มหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) กรุงเทพมหานคร สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร
- ชนวน เลือท้วม (2547) “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนิน
ธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรสามโคก จำกัด” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร
- ณรงค์ ณ เชียงใหม่ (2545) *การมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อพัฒนาที่ยั่งยืน* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
ทิพวรรณ วณิแสง (2553) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตร
ในจังหวัดกระบี่ ภาคนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสุราษฎร์ธานี
- ทัศนีย์ เมืองแก้ว (2542) “ความสัมพันธ์แบบตอบโต้ระหว่างการมีส่วนร่วมและการพึ่งตนเองของสหกรณ์กับการ
ดำเนินงานสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดสงขลา” วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- ธีระพงษ์ แก้วหาญ (2543) *กระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ประชาคม ประชาสังคม ขอนแก่น*
โครงการจัดตั้งมูลนิธิเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง หมอมนักวิชาการสาธารณสุขภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- ธรรมรัตน์ อรุณสินประเสริฐ (2554) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์
กรณีศึกษาสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม หลักสูตรศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร คณะสังคมศาสตรและมนุษยศาสตรมหาวิทยาลัยมหิดล

- นุรุท พึ่งสุข (2547) “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรพัฒนา จำกัด จังหวัดอุบลราชธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา(2546)การมีส่วนร่วมหลักการพื้นฐานเทคนิคและกรณีตัวอย่าง กรุงเทพมหานคร 598 Print
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล
- ยุพาพร รุปราม (2545) “การมีส่วนร่วมของข้าราชการสำนักงบประมาณ ในการปฏิรูประบบราชการ” ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- วิศรุต บำรุงศรี (2550) “ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด” วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สมคิด รัตนวงศ์ (2542) “การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกรรมการกลุ่มเกษตรกรในภาคใต้” วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภูมิสารสนเทศเพื่อการจัดการเชิงพื้นที่สงขลา มหาวิทยาลัยทักษิณ
- รายงานการประชุมสหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด (2556) ข้อบังคับสหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย _____ จำกัด (2556) รายงานกิจการประจำปี 2556
- เสน่ห์ สถาพันธ์ (2551) “ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์นิคมบาเจาะจำกัด การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตแผนกวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สาวิตรี ช่างสาร (2546) “เงื่อนไขการมีส่วนร่วมของประชาชน” ค้นคืนวันที่ 28 กรกฎาคม 2557 จาก www.cdt.or.th
- อนันต์ ทับอินทร์ (2551) “การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง มะปรางมัน ปัตตานี จำกัด จังหวัดปัตตานี” วิทยานิพนธ์ปริญญา บริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง

การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด จังหวัดศรีสะเกษ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามทั้งหมดมี 3 ตอน
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์
ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์
ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์
2. ข้อมูลที่ได้รับจากการสอบถามครั้งนี้จะสรุปในลักษณะภาพรวม ซึ่งจะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านแต่ประการใด
3. โปรดตอบคำถามให้ครบทุกข้อ หากท่านเว้นข้อหนึ่งข้อใดจะเป็นแบบสอบถามที่ขาดความสมบูรณ์ ซึ่งไม่สามารถใช้ประโยชน์ในการวิจัยได้
4. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะเก็บไว้เป็นความลับ

นายพงศธร มณีวงษ์

นักศึกษาปริญญาโท แขนงวิชาสหกรณ์

สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

แบบสอบถาม

เรื่องการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก
สหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด จังหวัดศรีสะเกษ

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ให้ตรงกับข้อมูลลักษณะบุคคลของท่าน ดังต่อไปนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิก

	สำหรับผู้จ่าย
1. เพศ	☐ 1
☐ 1. ชาย	
☐ 2. หญิง	
2. อายุ (ไม่นับเศษของเดือน)	☐ 2
☐ 1. น้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี	
☐ 2. 31 – 40 ปี	
☐ 3. 41 – 50 ปี	
☐ 4. 51 ปี ขึ้นไป	
3. ระดับการศึกษา	☐ 3
☐ 1. ประถมศึกษา	
☐ 2. มัธยมศึกษา	
☐ 3. อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	
☐ 4. ปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี	
4. รายได้ (ต่อเดือน)	☐ 4
☐ 1. น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000.-บาท	
☐ 2. 5,001 – 8,000.-บาท	
☐ 3. 8,001 – 11,000.-บาท	
☐ 4. 11,001 บาท ขึ้นไป	
5. ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์	☐ 5
☐ 1. น้อยกว่า 5 ปี	
☐ 2. 6 – 10 ปี	
☐ 3. 11 - 15 ปี	
☐ 4. 16 - 20 ปี	
☐ 5. 20 ปี ขึ้นไป	

6. การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากแหล่งต่างๆ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) 6
- 1. จากเจ้าหน้าที่สหกรณ์
 - 2. จากการประชุมของสหกรณ์
 - 3. จากสมาชิกสหกรณ์
 - 4. จากแผ่นพับ โปสเตอร์
 - 5. จากเจ้าหน้าที่ของรัฐ
 - 6. จากบอร์ดประชาสัมพันธ์
 - 7. อื่นๆ (ระบุ.....)
7. การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากแหล่งต่างๆ 7
- 1. รับรู้เป็นบางครั้ง
 - 2. รับรู้ค่อนข้างบ่อย
 - 3. รับรู้เป็นประจำ

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด
คำชี้แจง การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด
 ประกอบด้วย

2.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของสมาชิก การให้ความหมายระดับการมีส่วนร่วม
 ในการตัดสินใจของสมาชิก มีดังนี้

- มากที่สุด = 5 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทุกครั้ง
 มาก = 4 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกือบทุกครั้ง
 ปานกลาง = 3 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสองปีครั้ง
 น้อย = 2 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนานๆครั้ง
 น้อยที่สุด = 1 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแทบไม่มีเลย

รายการ	ระดับการปฏิบัติ					
	ทุกครั้ง	เกือบทุก ครั้ง	สองปีครั้ง	นานๆ ครั้ง	แทบไม่มี เลย	สำหรับผู้วิจัย
1. ท่านมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิออกเสียง เลือกตั้งคณะกรรมการ						☐ 8
2. ท่านมีส่วนร่วมในการแสดง ความคิดเห็นในที่ประชุม						☐ 9
3. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การขออนุมัติงบประมาณประจำปี						☐ 10
4. ท่านมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง ผู้ตรวจสอบของสหกรณ์						☐ 11
5. ท่านมีส่วนร่วมตัดสินใจรับสมาชิกใหม่ ของสหกรณ์						☐ 12
6. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่อง อื่นๆ ที่ต้องผ่านที่ประชุมสมาชิกสหกรณ์						☐ 13

2.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิก การให้ความหมายระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิก มีดังนี้

- มากที่สุด = 5 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกครั้ง
 มาก = 4 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกือบทุกครั้ง
 ปานกลาง = 3 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสองปีครั้ง
 น้อย = 2 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานนานๆครั้ง
 น้อยที่สุด = 1 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแทบไม่มีเลย

รายการ	ระดับการปฏิบัติ					
	ทุกครั้ง	เกือบทุกครั้ง	สองปีครั้ง	นานๆครั้ง	แทบไม่มีเลย	สำหรับผู้วิจัย
1. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนปฏิบัติงานประจำปีของสหกรณ์						☐ 14
2. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแนะข้อคิดเห็นการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์						☐ 15
3. ท่านมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการดำเนินการ/ประธานกลุ่ม/เลขานุการกลุ่มของสหกรณ์						☐ 16
4. ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของสหกรณ์						☐ 17
5. ท่านมีส่วนร่วมในการร่าง/เสนอแนะกฎระเบียบ ข้อบังคับของสหกรณ์ให้ทันเหตุการณ์						☐ 18
6. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับสวัสดิการของสมาชิกสหกรณ์						☐ 19
7. ท่านมีส่วนร่วมในการประชุมกลุ่มของสมาชิกสหกรณ์						☐ 20

2.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ของสหกรณ์ของสมาชิก การให้ความหมายระดับการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ของสมาชิก มีดังนี้

- มากที่สุด = 5 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในขายผลผลิต/ซื้อสินค้า/ฝากเงิน/กู้เงิน และรับบริการของสหกรณ์เกินกว่า ร้อยละ 90 ของทั้งหมด
- มาก = 4 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในขายผลผลิต/ซื้อสินค้า/ฝากเงิน/กู้เงิน และรับบริการของสหกรณ์เกินกว่า ร้อยละ 70 ของทั้งหมด
- ปานกลาง = 3 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในขายผลผลิต/ซื้อสินค้า/ฝากเงิน/กู้เงิน และรับบริการของสหกรณ์เกินกว่า ร้อยละ 50 ของทั้งหมด
- น้อย = 2 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในขายผลผลิต/ซื้อสินค้า/ฝากเงิน/กู้เงิน และรับบริการของสหกรณ์เกินกว่า ร้อยละ 30 ของทั้งหมด
- น้อยที่สุด = 1 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในขายผลผลิต/ซื้อสินค้า/ฝากเงิน/กู้เงิน และรับบริการของสหกรณ์น้อยกว่า ร้อยละ 30 ของทั้งหมด

รายการ	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับผู้วิจัย
	มากกว่า 90	70	50	30	น้อยกว่า 30	
1. ท่านมีส่วนร่วมในการรับบริการจากการขายผลผลิตให้กับสหกรณ์						☐ 21
2. ท่านมีส่วนร่วมในการรับบริการจากการซื้อสินค้าจากสหกรณ์						☐ 22
3. ท่านมีส่วนร่วมในการรับบริการจากการฝากเงินกับสหกรณ์						☐ 23
4. ท่านมีส่วนร่วมในการรับบริการจากการกู้เงินจากสหกรณ์						☐ 24
5. ท่านมีส่วนร่วมในการรับบริการเกี่ยวกับสวัสดิการของสมาชิกสหกรณ์						☐ 25
6. ท่านมีส่วนร่วมในการรับบริการน้ำดื่มของสหกรณ์						☐ 26
7. ท่านมีส่วนร่วมในการรับบริการคาร์แคร์ของสหกรณ์						☐ 27
8. ท่านมีส่วนร่วมในการรับบริการปั้มน้ำมันของสหกรณ์						☐ 28
9. ท่านมีส่วนร่วมในการรับบริการโรงสีข้าวของสหกรณ์						☐ 29
10. ท่านมีส่วนร่วมในการรับบริการในมินิมาร์ทของสหกรณ์						☐ 30

2.4 การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบของสมาชิก การให้ความหมายระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบของสมาชิก มีดังนี้

- มากที่สุด = 5 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบทุกครั้ง
 มาก = 4 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบเกือบทุกครั้ง
 ปานกลาง = 3 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบสองปีครั้ง
 น้อย = 2 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบนานๆครั้ง
 น้อยที่สุด = 1 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบแทบไม่มีเลย

รายการ	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับผู้วิจัย
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	
1. ท่านมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบด้านการถือหุ้นตามข้อบังคับของสหกรณ์						☐ 31
2. ท่านมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบด้านธุรกิจสินเชื่อ/เงินกู้						☐ 32
3. ท่านมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบด้านธุรกิจเงินรับฝาก						☐ 33
4. ท่านมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบด้านธุรกิจการรวบรวมผลผลิต						☐ 34
5. ท่านมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบด้านธุรกิจซื้อ						☐ 35
6. ท่านมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนงานประจำปี						☐ 36

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ท่านมีปัญหา/อุปสรรค ในการเข้าร่วมกิจกรรมของสหกรณ์ในประเด็นต่อไปนี้มาก
น้อยเพียงใด

ปัญหา / อุปสรรค	ระดับปัญหา					สำหรับผู้วิจัย
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
1. ไม่มีเวลาเข้าร่วมในการดำเนินธุรกิจ ของสหกรณ์						☐ 37
2. เห็นว่าการมีส่วนร่วมไม่เกิดมี ประโยชน์โดยตรงกับสมาชิก						☐ 38
3. ไม่เข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของ สมาชิกสหกรณ์						☐ 39
4. ขาดสิ่งจูงใจในการมีส่วนร่วมกับสหกรณ์						☐ 40
5. สหกรณ์มีธุรกิจให้บริการแก่สมาชิกไม่ ครบถ้วนตามความต้องการของสมาชิก						☐ 41
6. การให้บริการของเจ้าหน้าที่						☐ 42
7. การให้บริการของคณะกรรมการ						☐ 43
8. การเดินทางไม่สะดวก						☐ 44
9. สินค้าหรือบริการของสหกรณ์ไม่ตรง กับความต้องการ(เช่น คุณภาพ ราคา)						☐ 45
10. อื่น						☐ 46

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายพงศธร มณีวงษ์
วัน เดือน ปีเกิด	14 ธันวาคม 2514
สถานที่เกิด	อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ
ประวัติการศึกษา	นิติศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
สถานที่ทำงาน	สหกรณ์การเกษตรยางชุมน้อย จำกัด 330 หมู่ 3 ต.ยางชุมน้อย อ.ยางชุมน้อย จ.ศรีสะเกษ
ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่สหกรณ์ แผนกศูนย์บริการรถยนต์

